

Stavovi o utjecaju pandemije bolesti Covid-19 za istraživanje interesa za oblike turističke ponude u 2020. godini

---

Erdeš, Valentina

Graduate thesis / Diplomski rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Libertas International University / Libertas međunarodno sveučilište**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:223:512416>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-05**

Repository / Repozitorij:

[Digital repository of the Libertas International University](#)

**LIBERTAS MEĐUNARODNO SVEUČILIŠTE
ZAGREB**

VALENTINA ERDEŠ

DIPLOMSKI RAD

**STAVOVI O UTJECAJU PANDEMIJE BOLESTI
COVID-19 ZA ISTRAŽIVANJE INTERESA ZA OBLIKE
TURISTIČKE PONUDE U 2020. GODINI**

Zagreb, travanj 2021.

**LIBERTAS MEĐUNARODNO SVEUČILIŠTE
ZAGREB**

**DIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ
Menadžment bankarstva, financija i osiguranja**

**STAVOVI O UTJECAJU PANDEMIJE BOLESTI COVID-19 ZA
ISTRAŽIVANJE INTERESA ZA OBLIKE TURISTIČKE PONUDE U
2020. GODINI**

**ATTITUDES ON THE IMPACT OF THE COVID-19 DISEASE
PANDEMIC FOR RESEARCH OF INTEREST FOR FORMS OF
TOURIST OFFER IN 2020**

KANDIDAT: Valentina Erdeš, bacc. oec.

KOLEGIJ: Informacijski sustav u poslovnom upravljanju

MENTOR: Dr. sc. Mihael Plećaš

Zagreb, travanj 2021.

SADRŽAJ

SADRŽAJ	I
SAŽETAK.....	III
SUMMARY	V
1. UVOD	1
1.1. Problem rada i predmet istraživanja	1
1.2. Cilj i svrha istraživanja	1
1.3. Istraživačka pitanja i hipoteze	2
1.4. Izvori pitanja i metodologije u radu.....	3
1.5. Struktura i sadržaj rada	3
2. TURIZAM REPUBLIKE HRVATSKE I TRENDOVI	5
2.1. Pojam turizma.....	5
2.2. Razvoj turizma u Republici Hrvatskoj	5
2.3. Utjecaj turizma na gospodarstvo	7
2.4. Korištenje informatičke tehnologije za istraživanje interesa za oblicima turističke ponude.....	8
2.5. Motivacija za dolazak u Republiku Hrvatsku.....	9
2.5.1. Obalni turizam, pomorski turizam i turizam na unutarnjim vodama.....	10
2.5.2. Gastronomski turizam.....	11
2.5.3. Ekoturizam.....	11
2.5.4. Pustolovni turizam	11
2.5.5. Kulturni turizam.....	12
3. RAZVOJ BOLESTI COVID-19	14
3.1. Početci bolesti u svijetu	14
3.2. Širenje pandemije bolesti COVID-19.....	15
3.2.1. Pandemija bolesti COVID-19 u Republici Hrvatskoj.....	16
3.3. Mjere sigurnosti radi sprječavanja širenja pandemije i njihov utjecaj na stanovništvo	17
3.3.1. Mjere sigurnosti u RH i utjecaj na turističku sezonu.....	19
3.4. Turistički marketing za vrijeme pandemije bolesti COVID-19	22
4. ANALIZA I INTERPRETACIJA REZULTATA ISTRAŽIVANJA.....	24
4.1. Opis analiziranih podataka	24
4.2. Metode obrade podataka.....	24

4.2.1. Hi-kvadrat test.....	24
4.2.2. F-test	25
4.2.3. T-test	25
4.3. Opisi stavova ispitanika	25
4.4. Testiranje dokazivosti hipoteza	49
4.4.1. Hi ² test	50
4.4.2. F-test i T-test	57
5. ZAKLJUČAK	63
BIBLIOGRAFIJA	65
POPIS SLIKA	67
POPIS TABLICA.....	68
POPIS GRAFIKONA	70
PRILOG	71
Anketni upitnik.....	71
ŽIVOTOPIS	74

SAŽETAK

Republika Hrvatska svoju granu turizma razvija od samih početaka postojanja, naime postoje određene faze prema kojima se turizam razvijao. Iako od početka nije imao veliku i važnu ulogu u državi kao što to ima danas u 21. stoljeću, zbog svojih prirodnih ljepota i raznolikosti, kako reljefa tako i klima te kulture, on je napredovao sve više, dok nije došao na razinu važnosti koju trenutno ima. Hrvatska nudi veliki broj turističkih ponuda te konstantno razvija nove vrste i podvrste svoje grane. Od najpoznatijeg morskog turizma, preko povijesnog i kulturnog, wellness i gastronomskog pa sve do ekoturizma i seoskog turizma koji danas sve više dobivaju na važnosti. Također ima znatan utjecaj na BDP države, te iznosi oko 20%, pri čemu je njegov udio u 2019. godini u bruto društvenom proizvodu iznosio 19,5%. Stoga, razvojem ostalih grana, poput tehnološke i informatičke grane, napreduje i turizam koristeći njihove proizvode/usluge kako bi se konstantno unaprjeđivao i poboljšavao s ciljem da privuče što više domaćih, ali i stranih turista. Hrvatska je iznimno zanimljiva turistička destinacija koju posjećuju državljani Europe, ali i Azije te Amerike u većem dijelu. S obzirom na nastalu situaciju u prosincu 2019. godine kada se pojavila bolest COVID-19 prvenstveno u pokrajini Wuhan u Kini, a zatim se proširila i diljem svijeta, Republika Hrvatska ju nije mogla izbjeći što je imalo negativan utjecaj na jednu od najvažnijih grana gospodarstva, turizam. Naime, pojavom pandemije bolesti brojne su države uvele stroga ograničenja kretanja ljudi, kako izvan svojih država u kojima imaju prebivalište, tako i unutar njih. Početkom 2020. godine Hrvatska uvodi strogu karantenu kako bi što bolje suzbila širenje bolesti, a iako je to davalo dobre rezultate, već početkom godine prognoze za turističku sezonu su bile iznimno loše. Približavanjem sezone mjere su se popuštale, ali ne u svim državama jednako te su izdane brojne preporuke epidemiologa da državljani ne idu izvan zemalja, ali unatoč tome dobar dio stranih turista je ipak posjetio Jadran čija sezona ima najveći udio u turizmu. Iznajmljivači i turistički djelatnici su mijenjali svoj marketing kako bi se njihovi posjetioци osjećali što sigurnije prilikom boravka u Hrvatskoj. Na temelju toga izrađena je anketa u kojoj su se skupljali podatci i stavovi ispitanika o utjecaju pandemije bolesti COVID-19 na turizam Republike Hrvatske u 2020. godini. Prema prikupljenim informacijama izrađene su analize u ovome radu prema kojima su ispitanici odgovorili kako bi se turistička sezona 2020. godine trebala promijeniti u svrhu očuvanja zdravlja. Naime, većina njih se slaže s činjenicama da se ne bi trebalo skupljati na većim mjestima na kojima se ne može držati distanca ili da bi se cijene trebale prilagoditi domaćem stanovništvu s obzirom da je njihov udio bio veći od stranih državljana tijekom sezone. S obzirom na činjenicu da ispitanici koji su sudjelovali u anketi

pripadaju mlađoj generaciji te se njihovi stavovi i stavovi starijih ispitanika razlikuju, zaključeno je da se svi slažu u tome da treba očuvati zdravlje svih, ali i da bi turistička sezona trebala biti prilagođena novim uvjetima te bi svakako trebali ići u manje poznata turistička mjesta gdje nema velikog broja ljudi.

Ključne riječi: Republika Hrvatska, turizam, pandemija, informatičke tehnologije

SUMMARY

The Republic of Croatia has been developing its branch of tourism since the very beginning of its existence, namely there are certain phases according to which tourism has developed. Although from the beginning it did not have a large and important role in the state as it has today in the 21st century, due to its natural beauty and diversity of both relief and climate of that culture it progressed more and more until it reached the level of importance it currently has. Croatia offers a large number of tourist offers, and is constantly developing new types and subspecies of its branch. From the most famous sea tourism, through historical and cultural, wellness and gastronomic to ecotourism and rural tourism, which are gaining in importance today. It also has a significant impact on the country's GDP, amounting to about 20%, with its share in 2019 in gross domestic product amounting to 19.5%. Therefore, with the development of other branches, such as technology and information industry, tourism is also advancing using their products / services in order to constantly improve and improve in order to attract as many domestic and foreign tourists. Croatia is an extremely interesting tourist destination visited by citizens of Europe, but also Asia and America for the most part. Given the situation in December 2019, when the disease COVID-19 appeared primarily in the province of Wuhan in China, and then spread around the world, the Republic of Croatia could not avoid it, which had a negative impact on one of the most important sectors of the economy, tourism. Namely, with the outbreak of the disease pandemic, many countries have introduced strict restrictions on the movement of people, both outside their countries of residence and within them. At the beginning of 2020, Croatia is introducing strict quarantine in order to better control the spread of the disease, and although this gave good results, the forecasts for the tourist season were extremely bad at the beginning of the year. As the season approached, measures were relaxed, but not equally in all countries, and numerous epidemiologists recommended that citizens not go abroad, but despite this, a good part of foreign tourists still visited the Adriatic, whose season has the largest share in tourism. Renters and tourism workers have changed their marketing to make their visitors feel as safe as possible during their stay in Croatia. Based on that, a survey was made in which data and attitudes of respondents on the impact of the COVID-19 pandemic on tourism in the Republic of Croatia in 2020 were collected. According to the collected information, analyses were made in this paper according to which the respondents answered that the tourist season in 2020 should change in order to preserve health. Namely, most of them agree with the fact that they should not gather in larger places where no distance can be kept, or that prices should be adjusted to the domestic population given that their share was higher

than foreign nationals during the season. The fact that the respondents who participated in the survey belong to the younger generation, and their views and the views of older respondents differ, it was concluded that everyone agrees that everyone's health should be preserved, but also that the tourist season should be adapted to new conditions. you should go to lesser known tourist places where there are not a large number of people.

Keywords: Republic of Croatia, tourism, pandemic, information technologies

1. UVOD

Pojava pandemije bolesti COVID-19 ima znatan utjecaj na turizam Republike Hrvatske koji je od izuzetne važnosti za ekonomiju države. Njegov udio u BDP-u iznosi oko 20% što ga svrstava u jednu od najvećih stavki bruto društvenog proizvoda. Pojavom bolesti, očekivao se smanjen broj domaćih i stranih turista tijekom turističke sezone na Jadranu, koji je najveća stavka ove gospodarske grane te samim time uzrokovala je brojne probleme u državi. Od brojnih ograničenja i preporuka epidemiologa da se ljudi ne druže na prostorima gdje ne mogu održati dovoljan razmak do toga da je sezona bila slabija nego prošlih godina, a izuzetno je bitna za normalnu funkciju ekonomske države. S ciljem sprječavanja zaraze ovom bolesti smanjen je i prihod u državni proračun od turističke sezone, ali i prihodi fizičkih i pravnih osoba koje djeluju u Hrvatskoj.

Primjenom informatičkih tehnologija, putem anketnog istraživanja, analizirani su stavovi ispitanika o utjecaju pandemije bolesti COVID-19 na turističku sezonu Republike Hrvatske u 2020. godini.

1.1. Problem rada i predmet istraživanja

Problem ovog rada je oblikovanje turističke ponude Republike Hrvatske u 2020. godini. Predmet stručnog diplomskog rada su stavovi ispitanika o utjecaju pandemije bolesti COVID-19 na turističku sezonu Republike Hrvatske u 2020. godini. Što ispitanici smatraju da bi trebalo učiniti i na koji način se trebaju ponijeti turistički djelatnici u vrijeme ove pandemije koronavirusa? Kakve stavove imaju o putovanjima u udaljene destinacije osobnim vozilom ili brodovima, o brojnim događanjima na kojima se okuplja veliki broj posjetitelja poput raznih koncerata, partyja? Smatraju li isti da se trebaju otkazati putovanja organizirana putem turističkih agencija poput posjeta kulturno-povijesnih baština Republike Hrvatske ili vjerska odredišta koja su aktualna? Stavovi o turističkim ugostiteljskim ponudama i dodatnim sadržajima koje nude, što o njima misle ispitanici da je u ovo vrijeme epidemiološki loše slike sigurnije za njihovo zdravlje, koristiti ih u istim mjerama ili smanjiti? Smatraju li potencijalni turisti, ispitanici da bi ugostitelji i iznajmljivači trebali sniziti cijene smještaja s obzirom na očekivano manji broj stranih turista zbog određenih mjera koje su na snazi u ovo vrijeme pandemije?

1.2. Cilj i svrha istraživanja

Cilj istraživačkog rada je opisati stavove ispitanika o utjecaju pandemije bolesti COVID-19 na turističku sezonu Republike Hrvatske i njenom utjecaju na sadržaj događanja za vrijeme glavne

turističke sezone tijekom ljetnih mjeseci na koju se dobar dio ekonomije Republike Hrvatske oslanja, ali i na turizam kroz cijelu godinu koji u zadnje vrijeme postaje sve popularniji među brojnim stranim turistima. U ovome radu postoji više pomoćnih ciljeva istraživanja poput onih koji se odnose na zainteresiranost ispitanika za putovanja organizirana od strana putničkih agencija u 2020. godini, odnosno na samu organizaciju putovanja, osobno ili uz organizaciju putničkih agencija. Zainteresiranost za turistički boravak u manje poznatim turističkim destinacijama, odnosno destinacijama u kojima boravi mali broj ljudi te nije velika posjećenost turističkog odredišta, poput destinacija u kontinentalnoj sredini koja u ljetno vrijeme nije toliko popularna stranim turistima, u ovo vrijeme pandemije COVID – 19, smatrajući to jednim od rješenja za bolju sigurnost svog zdravlja i zdravlja ostalih ljudi. Također, odnose se i na zainteresiranost ispitanika za smanjenje turističkog smještaja. Može li taj potez iznajmljivača zapravo popraviti turističku situaciju u 2020. godini?

Svrha ovog istraživanja je argumentiranim informacijama i stavovima ispitanika objasniti na koji način će bolest COVID-19 utjecati na turističku ponudu Republike Hrvatske 2020. godine.

1.3. Istraživačka pitanja i hipoteze

Sukladno predmetu i cilju diplomskog rada istraživačka pitanja su sljedeća:

IP1: Treba li u 2020. izbjegavati izlete u Nacionalne parkove i Parkove prirode zbog pandemije bolesti COVID-19?

IP2: Treba li u 2020. godini tijekom godišnjeg odmora boraviti u privatnim smještajima zbog pandemije bolesti COVID-19?

IP3: Treba li u 2020. godini prilikom posjete turističkom odredištu izbjegavati restorane i kafiće zbog pandemije bolesti COVID-19?

IP4: Bi li u 2020. godini trebalo boraviti u manje poznatim turističkim odredištima zbog pandemije bolesti COVID-19?

IP5: Treba li u 2020. godini smanjiti cijene turističkog smještaja zbog očekivanog manjeg broja stranih turista?

IP6: Trebaju li se u 2020. godini otkazati putovanja mlađe populacije u „party“ odredišta poput Ultra i Zrća zbog pandemije bolesti COVID-19?

Glavne tri hipoteze u ovom istraživačkom radu su sljedeće i prema njima se vodi cijeli koncept ovog rada:

H1: Postoji interes za putovanja organizirana od strana turističkih agencija tijekom ljeta 2020. godine.

H2: Ne postoji interes za turističkim boravkom u manje poznatim turističkim odredištima

tijekom ljeta 2020.

H3: Cijene turističkog smještaja tijekom ljeta 2020. godine se ne trebaju smanjiti.

H4: Ne preferira se boravak u privatnim smještajima tijekom godišnjeg odmora zbog pandemije bolesti COVID-19.

H5: Ne bi se trebala otkazati putovanja mlađe populacije u „party“ odredišta poput Ultra i Zrčica zbog pandemije bolesti COVID-19.

1.4. Izvori pitanja i metodologije u radu

Izvori pitanja su rad autora prema vlastitim interesnim stavovima. Istraživački dio rada bit će proveden na temelju podataka prikupljenih internetskom anketom. Za izradu ankete te prikupljanje podataka bit će upotrijebljen besplatan program Google Obrasci (Forms). Anketa će zatim biti elektronički prosljeđena potencijalnim ispitanicima (500), putem društvene mreže Facebook te aplikacija Viber i WhatsApp.

Obrada prikupljenih podataka će se izvršiti pomoću programa MS Excel korištenjem statističkih metoda deskriptivne statistike za opis razdioba te kvadrat testova, f testova i t testova kojim će se testirati dokazivost istraživačkih hipoteza.

1.5. Struktura i sadržaj rada

U prvom dijelu ovog rada bit će opisan problem rada i predmet istraživanja kod ispitanika te koja je svrha i koji je cilj ovog istraživačkog rada na temu „ Stavovi o utjecaju pandemije bolesti COVID-19 za istraživanje interesa za oblike turističke ponude u 2020. godini“ te sama struktura i sadržaj rada.

Ovaj istraživački rad u drugom dijelu približit će Vam konkretno sami pojam turizma u Republici Hrvatskoj, način na koji se on razvijao te koliki utjecaj ima na BDP Republike i na gospodarstvo, kakav utjecaj marketing ima na turističku ponudu te na koji način se istražuju interesi potencijalnih turista za određeno područje.

Treći dio rada se odnosi konkretno na samu pandemiju COVID-19, od samih početaka pojave virusa SARS – COV – 2 do širenja na globalnu razinu. Način na koji je pandemija utjecala na turizam u svijetu, ali i u Republici Hrvatskoj, te način na koji se vlasti i vodstvo države bore protiv pandemije i njenog utjecaja na turizam. Time se dolazi i do promjena marketinga u granama turizma te načina na koji se određeni sektori prilagođavaju novonastalim situacijama. Rad je istraživačkog principa te su u četvrtom dijelu interpretirani stavovi ispitanika, analiza njihovih stavova. Također su objašnjene obrade podataka dobivenih od ispitanika te testiranja dokazivosti hipoteza.

U završnome dijelu rada nalazi se zaključak svih prethodnih dijelova istraživanja te načini na koji bi se prema stavovima ispitanika mogao spriječiti daljnji pad turističkog sektora u Republici Hrvatskoj zbog pandemije bolesti COVID-19.

2. TURIZAM REPUBLIKE HRVATSKE I TRENDОВI

Gospodarska grana turizma u Republici Hrvatskoj je izuzetno popularna od samih početaka zbog prirodnih ljepota kao što su različiti reljefi koji nude pregršt brojnih potencijala za privlačenje turista u državu. Turizam se općenito najviše odnosi na ljetne mjesec kada Hrvatsku posjećuje najveći broj stranih državljana zbog Jadranskog mora i mediteranske klime koja svima odgovara. No u turizam se ubrajaju i ostale mnogobrojne lokacije u Republici Hrvatskoj poput izazovnih planinskih i gorskih dijelova, ali i mnogobrojne rijeke na kojima se nudi pregršt raznih privlačnih ponuda. U posljednje vrijeme sve popularniji postaje seoski turizam koji turisti posjećuju u sva četiri godišnja doba, što predstavlja pravu priliku za mala neistražena područja diljem regije, ali i mnogo veće prilike za otvaranje novih mjesta i ostanak mlade populacije na području Republike Hrvatske. Uz seoski turizam, izrazito brzo napreduje i nautički turizam te postaje sve popularniji na prostorima Jadrana.

2.1. Pojam turizma

Turizam se može definirati kao skup određenih pojava koje proizlaze iz putovanja pojedinaca ili grupa te borave na određenim područjima koja se razlikuju od stalnih prebivališta. Također, ta putovanja nisu povezana s gospodarskim djelatnostima i obavljanjem poslova te se time zaključuje da obuhvaćaju rekreaciju, odmor i razna putovanja. Može se opisati i kao pojava modernoga doba, koja se ostvaruje povećanom potrebom za odmaranjem i/ili promjenom klime.

„Danas je u većini zemalja prihvaćena opća konceptijska definicija turizma Svjetske turističke organizacije (UNWTO, 1999) prema kojoj turizam uključuje sve aktivnosti proizašle iz putovanja i boravaka osoba izvan njihove uobičajene sredine ne dulje od jedne godine radi odmora, poslovnog putovanja i drugih razloga nevezanih uz aktivnosti za koje bi primili ikakvu naknadu u mjestu koje posjećuju.“ (Enciklopedija, n.d.).

2.2. Razvoj turizma u Republici Hrvatskoj

Turizam se kao i većina industrijskih grana počeo razvijati vrlo rano, već početkom samih migracija stanovništva. Dobar dio teoretičara smatra da je period gdje turizam dobiva na većoj važnosti bilo 20. stoljeće. Tada je postao potreba čovječanstva, koje je dobilo interese za odlazak na odmore u mjesta koja nisu stalna prebivališta zbog naprednog razvoja industrije i povećanja dohotka stanovnika.

Povijesni razvoj turizma može se podijeliti na faze prema razdobljima i važnosti za gospodarstvo.

U početku, za tzv. prvu fazu, može se reći da je bila u razdoblju do I. svjetskog rata, iako tada turizam za državu nije imao nekakvog velikog značaja. Odnosno, država se nije pretjerano zanimala za razvoj turizma, nego ga je prepustila lokalnim jedinicama uprave i samouprave. U tom razdoblju aktivna je bila robna razmjena, stoga su početci turizma u ovoj fazi zapravo započeli u kontinentalnom dijelu zemlje zbog više proizvoda/usluga za razmjenu.

Druga se faza odnosi na razdoblje između I. i II. svjetskog rata, i nakon njih kada grana turizma kreće u intenzivniji razvoj i širenje. Povećava se broj posjetioaca turističkim odredištima zbog razvoja infrastrukture i turističkih organizacija. Lokalno stanovništvo turističkih središta u ovome razdoblju počinje sve više investirati u svoje objekte kao potencijalne turističke smještaje ili poslovne prostore. Država u ovoj sve više prepoznaje važnosti turizma.

Nakon toga slijedi razdoblje poslije Domovinskog rata u Republici Hrvatskoj koje je obilježila usmjerenost na oporavak gospodarstva od rata i razvoj turizma u prvim godinama znatno usporava. S obzirom da Republika Hrvatska 1991. godine postaje neovisna te da to razdoblje uglavnom obilježava privatizacija, dovodi turističku granu u problem zbog nepostojeće misije i vizije za turizam RH.

Nakon ove tri faze, država sve više uviđa važnost turizma za svoje gospodarstvo i uočava koristi na područjima ekonomije. Turizam dobiva na strateškoj važnosti za državu i državna politika jednim dijelom usmjerava se k tome da se stvori glavni cilj u turizmu kako bi se moglo ulagati u tu industrijsku granu koja donosi prihode na razini cijele države.

U današnje vrijeme najrazvijeniji je turizam na obali Jadrana, no za njime ne zaostaje ni kontinentalni turizam.

U Hrvatskoj su se razvile mnoge vrste turizma, poput kulturnog turizma, ekoturizma, ruralnog, pustolovnog, zdravstvenog, medicinskog, poslovnog, wellnes, gastronomskog, planinskog turizma te mnogih drugih.

„Unatoč svim nedaćama koje su pratile Hrvatsku u proteklom razdoblju, turizam je značajno podigao svoje poslovne rezultate, osobito od 2000. godine, a u vrijeme globalne krize proteklih nekoliko godina pokazao visoku rezistentnost, što je potvrđeno stopama rasta višim od onih što su ih postigle zemlje u konkurentskom okružju (Mediteran).“ (Sabor, 2013.)

U skorije vrijeme izuzetno se razvija seoski i ekoturizam te sve više dobiva na značenju prilikom odabira turističkih destinacija od strane turista, kako domaćih, tako i stranih.

Sve više se radi na razvoju održivog turizma koji se definira kao turizam pri kojem se pazi i

štiti okoliš od negativnih učinaka velikog broja ljudi na određenim turističkim destinacijama, pogotovo u parkovima prirode i nacionalnim parkovima. Održivim turizmom se želi zaštititi prirodni i životinjski svijet, kako ne bi došlo do izumiranja pojedinih jedinki od strane čovjeka/turista.

U posljednjih nekoliko godina pojavile su se mnogobrojne organizacije koje apeliraju prema državama da razvijaju održivi i zeleni turizam. Većinski dio tih organizacija su one koje štite životinjske vrste i izrazito su aktivne u svojim naumima. „Animal welfare organisations have been increasingly active in pressing the tourism industry to take a more principled and responsible stance on animal welfare.“ (Goodwin & Font, 2016).

2.3. Utjecaj turizma na gospodarstvo

Republika Hrvatska ima izuzetno veliki utjecaj turizma na sveukupno gospodarstvo. Razvojem turizma ubrzali su se procesi razvoja i drugih gospodarskih grana koje su usko povezane s turizmom. Pridonosi velikom prilivu novca u državni proračun i time omogućuje ulaganje u infrastrukturu, prometnu povezanost svih dijelova zemlje te neposredno djeluje na ugostiteljstvo i trgovinu. Daleko najznačajnija stavka na koju turizam utječe je bruto društveni proizvod koji za prošlu godinu iznosi 19,5% u odnosu na ukupan BDP, što je vidljivo iz slike 1.

Slika 1. Udio turizma u BDP-u

Prihodi od turizma			
	2018.	2019. (procjena)	INDEKS 2019./2018.
BDP (u mil. EUR)	51.527	53.983	104,8
PRIHODI OD TURIZMA (u mil. EUR)*	10.096,5	10.539,1	104,4
UDJEL TURIZMA U BDP-u (u %)	19,6	19,5	99,6

*IZVOR: Hrvatska Narodna Banka

Izvor: (Žaja)

Hrvatska je jedna od malobrojnih zemalja koje imaju izrazito visoki udio turizma u BDP-u, što se može definirati na način da je turizam i njegov razvoj jedan od najvažnijih strateških ciljeva države. Iako se veći dio turističkog udjela odnosi na obalni i pomorski turizam, u današnje vrijeme sve više sudjeluju i ostali oblici turizma i povećavaju svoj doprinos bruto domaćem proizvodu. Rastom i razvojem te industrijske grane uz BDP, najveći je utjecaj na ugostiteljstvo i trgovinu u Republici Hrvatskoj na način da turisti prilikom odmora više troše, što je statistički dokazano.

Brojni turisti tijekom sezone u državi su većim dijelom stranci, koji samim time plaćaju u

stranim valutama, odnosno u eurima, koji još u RH nije službena valuta. Na taj način obvezuju HNB na konstantno kontroliranje i reguliranje tečaja kako ne bi došlo do eskalacije valuta na domaćem tržištu novca. Priljevom više novca tijekom turističke sezone, općenito, donosi brojne pogodnosti za sveukupno gospodarstvo regije.

2.4. Korištenje informatičke tehnologije za istraživanje interesa za oblicima turističke ponude

Pojavom i izuzetno brzim napretkom informatičke tehnologije otvorile su se nove mogućnosti za razna istraživanja. Samim time korištenje informatičke tehnologije omogućilo je brže i jednostavnije te učinkovitije istraživanje interesa potencijalnih turista za oblike turističke ponude. Dakako, svaki pojedinac je drugačijeg karaktera i ima različite želje i mogućnosti, stoga ubrzani razvoj tehnologije omogućuje brže prikupljanje podataka i obradu istih.

Putem raznih online anketa, moguće je istražiti i prikupiti podatke za obradu, no putem istih je teško doći do šire ciljane skupine. Postoji mogućnost istraživanja putem društvenih mreža koje su u usponu, i izrazito veliki broj stanovništva ih koristi, i time nude pristup svim potencijalnim turistima za odgovore na upitnike/ankete da iznesu svoje mišljenje te pomognu turističkim djelatnicima u razvoju ponude za svoje goste. Postoje stranice koje nude smještaje s različitim ponudama, koje samom posjetom bilježe određene ponude te na taj način prikupljaju podatke za obradu. Iste omogućuju širem spektru ljudi, bez ciljane skupine da posjećuju, pregledavaju raznolike ponude, ali i ostavljaju podatke o interesima.

Brojni stručnjaci za IT tehnologije konstantno istražuju i unapređuju te sustave radi pristupačnijeg prikupljanja i obrade u svrhu unapređivanja poslovanja turističkih djelatnika, a samim time i pridonose poboljšanju gospodarstva države.

Ovim se tehnologijama prikupljaju i analiziraju i podaci o potražnji, odnosno potrošnji turista prilikom planiranja odlaska u turističko područje. Veliku ulogu u ovakvim istraživanjima imaju potencijalni smještaji za turiste, odnosno kakve stavove imaju prema hotelima i/ili privatnim smještajima te koliko su novca spremni izdvojiti za određenu ponudu željenog smještaja po određenim uvjetima. Također, istražuje se i koliko im je bitna prometna povezanost turističkog odredišta s okolnim potencijalnim gradovima/mjestima za jednodnevne odlaske za vrijeme boravka u turističkoj destinaciji te je li smještaj dobro prometno povezan s interesnim atrakcijama.

Turisti se profiliraju prema određenim kriterijima kako bi analiza prikupljenih podataka bila što učinkovitija i omogućila djelatnicima u turističkom sektoru pravodobne i pravomoćne informacije o potencijalnim klijentima, te kako bi prema njima mogli napraviti uspješniju i

atraktivniju ponudu, te privlačnije marketinške kampanje koje će iste potencijalne turiste privući upravo na ciljano turističko odredište.

Jedan od takvih profila je i socio-demografski profil koji se može definirati kao osnovnom informacijom za marketinške stručnjake. „Istraživanjem TOMAS Ljeto 2017. obuhvaćena su uobičajena obilježja: dob i spol ispitanika, stupanj obrazovanja te mjesečna primanja kućanstva. Struktura turista prema dobi prikazana je na više načina, uključujući i strukturu prema tzv. generacijskim skupinama“. (TOMAS Ljeto 2017. - Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj, 2005.)

Sve prikupljene informacije o turistima i njihovim stavovima, uvjerenjima i odlukama o odabiru turističke destinacije koje žele i imaju mogućnosti posjetiti, uvelike pomažu i omogućuju Republici Hrvatskoj konkurentsku prednost turističkog sektora u odnosu na druge turistički privlačne zemlje.

2.5. Motivacija za dolazak u Republiku Hrvatsku

Motivacija se može definirati kao sila koja potiče čovjeka na određene pothvate skupnim čimbenicima i željom za ispunjavanjem određenih ciljeva uz dodane vrijednosti za istog. S obzirom da je svaka osoba individua, motivacija je kod svakoga drugačija, odnosno svaku osobu potiču i motiviraju drugačiji čimbenici. Kada je riječ o motivaciji za dolazak u Republiku Hrvatsku, najbitnije su informacije koje potiču strane državljane na razmišljanje o dolasku koji će ispuniti njihove želje i ciljeve, ali će im uz to nuditi i brojne druge vrijednosti koje nisu očekivali, što može doprinijeti ponovnom posjetu države u nekom budućem vremenu.

Republika Hrvatska ima mnoštvo prirodnih ljepota, ali i kulturnih i povijesnih znamenitosti. Kao takva ima razvijene mnoge vrste turizma za koje se turisti mogu zanimati i koje će ih privući. Prije planiranja, pripreme i provedbe plana odlaska na određeno turističko odredište potencijalni turisti moraju biti motivirani i inspirirani za takav pothvat. Potrebno je proučiti svaku stavku, odnosno motive za dolazak, recenzije prethodnih korisnika, marketinške informacije koje dobivaju...

Postojeće informacije koje korisnici mogu pribaviti o određenom turističkom području mogu imati izniman utjecaj na odabir lokacije koju će posjetiti, bio on negativan ili pozitivan. Ukoliko su recenzije i marketing odabranog odredišta pozitivne i imaju iznimno dobar marketing, to dodatno motivira svakog sljedećeg potencijalnog turista za dolazak. Turistima je bitna kvaliteta koja je usklađena s cijenama proizvoda/usluga i dodanim vrijednostima. „Kvaliteta turističke destinacije (engl. Quality of a Tourism Destination) rezultat je procesa koji podrazumijevaju zadovoljavanje svih potreba, zahtjeva i očekivanja potrošača vezanih uz turističke proizvode i

usluge po prihvatljivoj cijeni i u skladu s međusobno prihvaćenim ugovornim uvjetima, a podrazumijeva i osnovne čimbenike kao što su sigurnost, zaštita, higijena, dostupnost, povezanost, infrastruktura, javna dobra i usluge. Uključuje također aspekte etike, transparentnosti i poštovanja prema ljudskom, prirodnom i kulturnom okruženju.“ (Belošević, Tokić, Marušić, & Čorak, 2018.)

Hrvatska je zemlja puna potencijala, ima razvijene brojne vrste turizma, kako je ranije i navedeno. Brojni od njih tek dobivaju na vrijednosti i počinju biti zanimljivi potencijalnim turistima. Država u posljednje vrijeme počinje s promocijom kontinentalnog dijela, iako u puno manjem postotku od obalnog i pomorskog turizma koji je najrazvijeniji u Hrvatskoj.

2.5.1. Obalni turizam, pomorski turizam i turizam na unutaršnjim vodama

Ovo je jedna od najtraženijih vrsta turizma u Republici Hrvatskoj. Prema Institutu za turizam obalni turizam možemo definirati kao niz aktivnosti koje se odvijaju na obalama mora, jezera i rijeka, koja je ujedno i uvjet za usluge i sadržaje koji se nalaze na obalama i podržavaju turizam. (Belošević, Tokić, Marušić, & Čorak, 2018.)

Na ovu vrstu, koja je tipična za obalu i priobalje Jadrana, oslanjaju se stanovnici cijele države jer pridonosi velikom dijelu BDP-a u grani turizma. U obalni turizam ulaže se konstantno te se prilagođavaju sadržaji za brojne turiste koji u ljetnim mjesecima borave na obali Jadrana. Obalu posjećuju domaći i strani turisti, koji se zbog brojnih sadržaja i dobre promocije svake godine odlučuju na dolazak u Hrvatsku. Iako ova vrsta turizma nudi idealan odmor za sve turiste, dobro se spaja i uklapa i u druge vrste turizma.

Pomorski je turizam nešto drugačije vrste, odnosi se na turističke aktivnosti koje su usko povezane sa samim morem. Dakle, na ovu vrstu se odlučuju turisti koji se odlučuju za odmore poput krstarenja, jedrenja i niz drugih aktivnosti koje nudi. Iako za ovu vrstu postoji izuzetno dobar marketing, većina domaćih turista se ne odlučuje za ovu vrstu, dok je stranim turistima zanimljivija od obalnog turizma. Naime, dobar dio domaćeg stanovništva smatra kako je pomorski turizam precijenjen, čime se zaključuje kako bi se dio marketinga ipak trebao više bazirati na domaće turiste kako bi promijenili mišljenje i više se interesirali za pomorski turizam.

Turizam na unutaršnjim vodama je vrlo sličan obalnom i pomorskom, dakle on nudi sve aktivnosti kao i prethodne dvije vrste, no održava se na unutaršnjim vodama i izraženiji je na kontinentalnom dijelu države. Sve aktivnosti se odvijaju na rijekama i jezerima koje imaju uređene luke i kupališta. Ova vrsta uključuje i špiljske vode koje nisu toliko poznate, ni primamljive turistima, stoga ih se pokušava prikazati na jedinstveni način kako bi se

potencijalni turisti zainteresirali za njih i posjetili ih. Ova je vrsta primamljivija domaćim turistima koji su upoznati s prirodnim ljepotama špilja, čije recenzije na portalima motiviraju strane turiste da dolaze i odluče se za nova iskustva.

2.5.2. Gastronomski turizam

S obzirom na položaj i lokaciju zemlje, gastronomski turizam nudi razne vrste jela i pića koje su autohtone i jedinstvene u svijetu. Uz slavonske delikatese, tu su i mediteranska jela koja brojni gastronomski kritičari ocjenjuju dobrim ocjenama. Ova vrsta podrazumijeva i tradicionalna izvorna jela po receptima „baka“ koja se moraju probati, ali isto tako i brojne aktivnosti poput posjete lokalnim proizvođačima, pohađanje različitih radionica ili sudjelovanje na raznoraznim festivalima hrane, kao i natjecanjima. Ovakve aktivnosti su dobar motiv za strane turiste koji se oslanjaju na tradiciju i spremni su za nova iskustva.

U gastronomski turizam ubrajamo i tzv. „vinski turizam“ ili „eno turizam“ koji podrazumijeva iskušavanje raznih domaćih sorti vina, ali i posjete vinarijama te mogućnosti sudjelovanja u raznim vinarskim aktivnostima poput berbe grožđa, gledanje prerade i brojne druge. Uz ove aktivnosti nudi i kupnju proizvoda izravno od proizvođača, uz brojne savjete za primjenu.

2.5.3. Ekoturizam

Prema Institutu za turizam definicija je sljedeća, „Ekoturizam je oblik turizma temeljen na prirodi u kojem je osnovna motivacija posjetitelja promatranje, učenje, otkrivanje, doživljavanje i uvažavanje biološke i kulturne raznolikosti s odgovornošću prema zaštiti cjelovitosti ekosustava i poboljšanja dobrobiti za lokalnu zajednicu.“ (Belošević, Tokić, Marušić, & Čorak, 2018.)

Danas se u ekoturizam ulaže sve više sredstava, postaje sve popularniji i privlačniji brojnim turistima koji se sve više okreću prema očuvanju biljnog i životinjskog svijeta te njihovih prirodnih staništa. Današnji su turisti, odnosno cijelo stanovništvo, ekološki osviješteni te ih razvoj ove vrste turizma motivira za dolazak i obilazak prirodnih staništa u Hrvatskoj. Podrazumijeva se učenje i način odnošenja prema biljkama i životinjama, kao i očuvanje pojedinih ugroženih vrsta.

2.5.4. Pustolovni turizam

Oblik turizma koji se odvija na posebnim i specifičnim dijelovima krajolika, odnosno određenim geografskim obilježjima. Nudi brojne aktivnosti poput planinarenja, penjanja po stijenama, brdski biciklizam, ronjenje, istraživanje kanjona, vožnje kajakom i brojne druge.

Specifičan je zbog ponude jer se odnosi u najvećem dijelu na tjelesnu aktivnost te nije usko

povezan za ljetno doba. Pustolovni je turizam okrenut na aktivnosti u prirodi, iako može uključivati i zatvorene prostore u iznimnim situacijama. Republika Hrvatska je specifična po svom geografskom položaju te ima potencijala za razvoj ovog turizma koji može motivirati potencijalne turiste koji su spremni na drugačiji oblik odmora i/ili putovanja. Pustolovni turizam je adrenalinski oblik koji motivira turiste na posjete određenim područjima zemlje.

2.5.5. Kulturni turizam

Osnovna motivacija je potaknuti turiste na razmišljanje i učenje o povijesnim spomenicima i događanjima. Posjećujući raznolike kulture i učenjem o njima, turisti se obogaćuju na duhovnoj i kulturnoj razini što mnogima predstavlja osjećaj zadovoljstva. Budući da je povijest Hrvatske raznolika, zbog mnogobrojnih povijesnih događanja poput ratova, promjena vladara u dalekoj prošlosti, pripadanja pod razne druge države, odnosno monarhije, nudi brojne spomenike i obilježja koja su ostala od tih vremena. Stoga nudi raznolikost u povijesnim i kulturnim baštinama, umjetnostima, arhitekturi, književnosti, kako u materijalnom tako i u nematerijalnom smislu.

Slika 2. Motivi dolaska na odmor u Republiku Hrvatsku

RANG	MOTIVI DOLASKA	%
1.	Pasivni odmor, opuštanje	62
2.	Zabava	43
3.	Prirodne ljepote	26
4.	Nova iskustva i doživljaji	26
5.	Gastronomija	20
6.	Povoljne cijene	11
7.	Sport, rekreacija	10
8.	Kulturne znamenitosti/događanja	10
9.	Blizina mjesta	9
10.	VFR	8

Izvor: (TOMAS Ljeto 2017. - Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj, 2005.)

Uz navedene vrste turizma, koje su najpopularnije u Hrvatskoj i privlače brojne turiste, nude se još i seoski, gradski, zdravstveni, wellnes, planinski, sportski, medicinski, poslovni i turizam obrazovanja koje država, odnosno turistički djelatnici trebaju više promovirati kako bi turisti

bili motivirani za posjete takvim vrstama turizma.

Prema brojnim istraživanjima, najveći postotak motivacije turista za dolazak u RH je pasivni odmor i opuštanje, koji iznosi 62%. Uz ostale navedene aktivnosti ovo je najznačajnija stavka u motivaciji svakog stranog državljanina koji posjećuje zemlju u određenom periodu. Zatim slijede zabava i rekreacija, što su stavke koje pojedinci smatraju izrazito važnima tijekom godišnjeg odmora kako ne bi razmišljali o poslovima i obavezama koje ih očekuju po povratku s istoga. Uz navedene, tu je i ljepota prirode, kako je ranije navedeno, koju Hrvatska nudi u svom raznolikom reljefu, od mora do kontinenta i planina.

Turisti žele doživjeti nova iskustva kakva nemaju priliku doživjeti u svojoj zemlji ili području bližem njihovim domovima. Prema Slici 2. na mjestu 5. nalazi se gastronomija, a kako je ranije navedeno gastronomski je turizam u Hrvatskoj popularan i dobro razvijen, stoga se može zaključiti kako su tradicionalna hrana i piće jedan od važnijih motiva za dolazak.

Sigurnost je zasigurno jedan od bitnih čimbenika za turističku sezonu 2020. godine, zbog situacije koju je uzrokovala zarazna bolest COVID-19. Naime, brojni turisti koji su početkom ove godine rezervirali smještaj u Hrvatskoj, pojavom novog virusa Sars-Cov-2, odustajali su od odlaska na godišnje odmore kako u Republiku Hrvatsku, tako i u druge turističke zemlje. Pojavom ovoga virusa turisti su osjetili nesigurnost zbog moguće zaraze i dobar dio njih je odlučio ne riskirati dolaskom na Jadran. Svakako, Hrvatska je jedna od država koja se dobro nosi sa zaraznom bolesti, što je prepoznao i određeni broj stranih državljana koji su ipak odlučili provesti svoje godišnje odmore u Hrvatskoj.

Naime, brojni svjetski časopisi i organizacije smjestili su Hrvatsku na listu sigurnih zemalja, što je dodatno pomoglo hrvatskom turizmu u 2020. godini, jer su strani državljani time potaknuti da ipak borave na području zemlje. „Croatia is among the European countries least affected by coronavirus, with the rate of infected people per million inhabitants coming in 20 times lower than other European countries. Like Greece, Croatia is also one of the European countries with the highest number of hospital beds per inhabitant. The country is already adjusting to new ways of tourism, the latest example being a newly announced private cruise that is due to sail in 2021.“ (MARTIN, 2020.).

3. RAZVOJ BOLESTI COVID-19

Zaraznu bolest COVID-19 uzrokuje virus nazvan SARS-CoV-2, koja je u ožujku 2020. godine proglašena pandemijom zbog rasprostranjenosti na globalnoj razini. Ova zarazna bolest je uzročnik brojnim smrtima u 2019./2020. godini. Iako su simptomi kašalj, povišena tjelesna temperatura, gubitak okusa i mirisa, proljev, konjunktivitis, osip, pritisak u prsima, teža pojava ove bolesti dovodi do upale pluća koja može biti smrtonosna za već ranije oboljelu populaciju. Mjesecima se pokušava odgonetnuti na koji način se ovaj virus širi, kapljičnim putem, dodirom, inhalatorno ili krvlju. Naime, širenjem ove bolesti zdravstvene organizacije ulažu velike napore kako bi suzbile daljnje širenje virusa, iako veliki udio znanstvenih istraživanja pokazuje kako će ova pandemija trajati još duže vrijeme.

Iako je ova zarazna bolest sama po sebi izrazito opasna za stariju i bolesnu populaciju, njenom pojavom pojavio se i problem panike u svijetu, zbog čega je došlo do masovnih kupovina, odnosno stvaranja zaliha hrane, medicinskih potrepština i ostalog, vjerujući medijima i neprovjerenim informacijama. „Panika pak predstavlja intenzivan, odnosno jak doživljaj straha, a strah može biti reakcija na stvarnu prijetnju ili pretpostavljenu prijetnju – prijetnju koju pretpostavljamo ili očekujemo i percipiramo na temelju naše osobne procjene ili doživljaja rizika. To je slučaj i s doživljajem prijetnje od zaraze koronavirusom. Strah i tjeskoba, a s tim u vezi i naše ponašanje, često nije odraz stvarnog rizika utemeljenog na epidemiološkim podacima već odraz našeg osobnog doživljaja rizika ili opasnosti.“ (zdravstvo H. z., 2020.). Iako nisu opravdani, zbog velikog broja informacija koje dolaze do ljudi postaju neizbježni i predstavljaju još veću prijetnju za zdravstveno stanje ljudi cijelog svijeta.

3.1. Početci bolesti u svijetu

Nakon pojave SARS-a, odnosno teškog akutnog respiratornog sindroma, 2003. godine koji se iz Kine proširio na još 37 zemalja svijeta, 2019. godine u Kini se pojavio novi soj ovog virusa, nazvan SARS-CoV-2 koji uzrokuje zaraznu bolest COVID-19. Naime, krajem 2019. godine u Kini je došlo do masovnog oboljenja od upale pluća koju kineski zdravstveni sustav nije mogao objasniti. Krajem godine, kineski su liječnici objavili podatak da je u mjestu Wuhan, u provinciji Hubei, došlo do grupiranog slučaja oboljelih od teške upale pluća sa simptomima SARS-a. Kineski zdravstveni sustav nije objavljivao podatke do tada, stoga se ne može točno odrediti datum pojave ovog virusa. „Pretpostavlja se da je izvor virusa za prvooboljele osobe životinja, moguće koja se ilegalno prodavala na tržnici. Kineske zdravstvene vlasti su zatvorile tržnicu s kojom se povezuju prvi bolesnici i u tijeku je ispitivanje uzoraka životinja kojima se trgovalo.“ (zdravstvo, 2020.)

Budući da je Kina najmnogoljudnija zemlja svijeta, a uz to i svjetska velesila, virus se počeo širiti velikom brzinom. Naime, s obzirom na brojne posjete stranih državljana, zbog turizma ili poslovanja, broj ljudi koji su bili u kontaktu sa zaraženima počeo se širiti i na globalnoj razini. Početkom 2020. godine potvrđeni su prvi slučajevi zaraze u drugim provincijama Kine, ali i u Australiji, SAD-u, Kanadi, Japanu, Južnoj Koreji i UEA-i. Svakako, virus se pojavio i u zemljama Europe, u siječnju su prve zaraze potvrdile Francuska, Italija, Njemačka i Finska čiji su stanovnici doputovali iz provincije Hubei u kojoj se pojavio virus.

3.2. Širenje pandemije bolesti COVID-19

U ožujku 2020. godine zarazna je bolest eskalirala na području Italije koja je dnevno bilježila više stotina zaraženih i umrlih, te je na temelju toga proglašeno izvanredno stanje zbog čega je cijela zemlja bila u izolaciji uz zabrane kretanja, izlazaka, druženja i svih potrebnih mjera kako bi se broj zaraženih počeo smanjivati. Nakon Italije, koja je nakon određenog vremena uspjela smanjiti broj novozaraženih od bolesti COVID-19, zaraza se proširila na područjima Španjolske i Francuske, a zatim tijekom lipnja i srpnja situacija se pogoršala na područjima Sjeverne i Južne Amerike. Tijekom određenog vremena, bolest se proširila na sve kontinente. Činjenica jest da je svijet, odnosno prometna infrastruktura u svijetu napredovala te je samim time cirkulacija ljudi po svijetu jednostavnija što je pridonijelo širenju bolesti. Iako brojne studije i istraživanja poznatih znanstvenih institucija pokazuju kako se prva pojava ove bolesti početkom 2020. godine smatra prvim valom, te da najviše pogađa stanovništvo treće životne dobi, nakon kojega bi krajem iste trebao započeti drugi val bolesti, širenje bolesti se nije u svakom dijelu svijeta razvijalo istim tempom koji su predvidjeli, ali nije ni najviše pogođeno stanovništvo treće životne dobi. Također, prema određenim studijama ljudi koji su preboljeli ovu bolest stvorili su antitijela na istu, što znači da ne postoji mogućnost ponovne zaraze. Razvojem ove bolesti, odnosno prema novijim studijama to nije slučaj, dakle, postoji mogućnost ponovne zaraze. Time se zaključuje da je COVID-19 nepredvidiva bolest, koja još nije otkrivena do kraja.

Uzimajući u obzir sve službene podatke sa stranica ECDC-a Europa o ovoj bolesti, stopa smrtnosti je visoka. „Since 31 December 2019 and as of 29 August 2020, 24 760 129 cases of COVID-19 (in accordance with the applied case definitions and testing strategies in the affected countries) have been reported, including 837 579 deaths.“ (ECDC, 2020.) Pandemija je daleko najveći mah uzela u zemljama s velikim brojem stanovnika, ali nije zaobišla ni manje zemlje svijeta, poput Slovenije ili Republike Hrvatske.

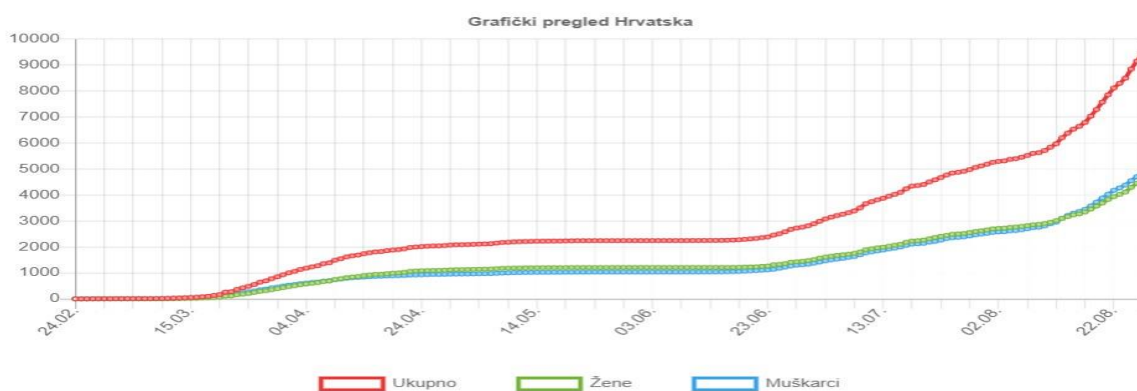

3.2.1. Pandemija bolesti COVID-19 u Republici Hrvatskoj

Pojava bolesti u Hrvatskoj bila je u veljači 2020. godine, prema objavi Kriznog stožera RH; „Nacionalni krizni stožer i Krizni stožer Ministarstva zdravstva je danas 25.2.2020. obavijestio da je dijagnosticiran prvi slučaj bolesti novog koronavirusa 2019 (COVID-19, engl. CoronaVirus Disease-19) uzrokovanog infekcijom SARS-CoV-2 u Hrvatskoj, u Zagrebu.“ (zdravstvo H. z., Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2020.)

Kako je navedeno, pojava bolesti je uvezena iz Italije. Pojavom nultog pacijenta, borba protiv ove bolesti krenula je i u Republici Hrvatskoj, koja se u veljači počela širiti diljem zemlje. U tzv. prvom valu, HZJZ donio je određene mjere kako bi se što manje ljudi zarazilo ovom zaraznom bolesti, što se ispostavilo uspješnim. Iako je time oštećeno gospodarstvo i BDP je pao, brojna radna mjesta su se zatvorila, nezaposlenost je porasla, očuvanje zdravlja ljudi je bilo na prvom mjestu. S obzirom da se država pripremila na situaciju s pandemijom, dobrom organizacijom broj zaraženih je bio mali, a smrtnost niska. Dolaskom toplijeg vremena i popuštanja donesenih mjera, počela je sezona turizma, koji je naime, kako je ranije navedeno, ključna stavka u bruto domaćem proizvodu države. Otvorile su se granice, ograničenja su popustila i dolazak turista na obalu Jadrana, ali i širem zemlje doveo je do ponovnog porasta broja zaraženih. Najteže pogođene su Splitsko-dalmatinska županija, Šibensko-kninska te Zadarska županija i Grad Zagreb. Zaključno, područja s velikom cirkulacijom ljudi, kako domaćih tako i stranih, postala su nova žarišta zarazne bolesti COVID-19. Iako su donesene brojne preporuke, ovlaštenim službama je teško kontrolirati/nadzirati veliki broj ljudi koji se okupljaju na određenim mjestima što dovodi do lokalne transmisije virusa, koja uzima maha među mlađom populacijom.

Slika 3. Grafički prikaz broja zaraženih u RH

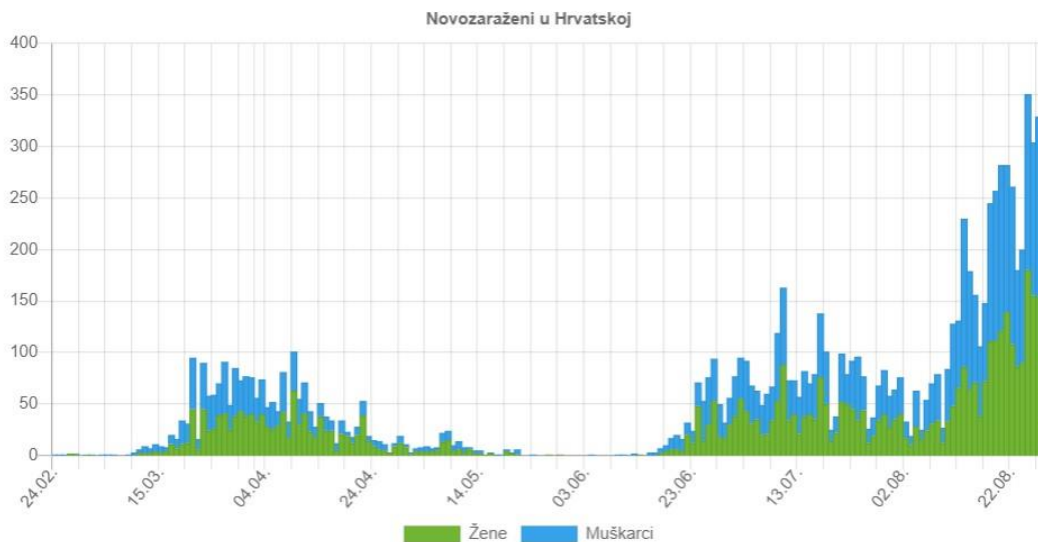

Izvor: (zdravstvo H. z., Koronavirus, n.d.)

Iz gore navedene „Slike 3.“ vide se službeni podatci o povećanju broja zaraženosti u Republici

Hrvatskoj tijekom ljetnih mjeseci, odnosno početkom turističke sezone. Kako se vidi iz navedene slike, u prvom valu (ožujak, travanj) broj zaraženih je bio manji, nije bilo eksponencijalnog rasta. Eksponencijalni se rast počeo pojavljivati tek kasnije, tijekom srpnja. Iz sljedeće Slike 4. prema službenim podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo vidljivo je kako je u RH viša zaraženost osoba muškog spola.

Slika 4. Zaraženost prema spolu u RH

Izvor: (zdravstvo H. z., Koronavirus, n.d.)

Dolaskom toplijeg vremena brojne studije su pokazale kako toplije vrijeme pridonosi boljoj epidemiološkoj slici u Hrvatskoj, ali i svijetu, zbog kojeg masa zaraženih nema teške simptome te je manja smrtnost nego za vrijeme zimskih mjeseci, odnosno na početku pojave pandemije. Zdravstveni sustavi upozoravaju stanovništvo na oprez i pridržavanje mjera koje se donose u zemljama ne temeljima epidemioloških situacija, kako bi se na globalnoj razini što prije iskorijenio virus.

3.3. Mjere sigurnosti radi sprječavanja širenja pandemije i njihov utjecaj na stanovništvo

Svjetska zdravstvena organizacija donosi preporuke i mjere na dnevnim i tjednim bazama kako bi zdravstveni sustavi država mogli podnijeti pritisak izazvan ovom bolesti, na koju nisu bili pripremljeni. Neke od njih su bile rigorozne u zemljama s visokom stopom zaraženosti, koje su itekako utjecale na gospodarstva zemalja, ali i na svjetska tržišta.

S ciljem sprječavanja širenja ove zarazne bolesti svaka je država osnovala, u slučaju da ga nije imala, posebno tijelo (u RH Stožer civilne zaštite) koje se bavi pitanjem virusa i zaštitom stanovništva zemlje. Svako od tih tijela čine stručnjaci i epidemiolozi. Cilj istih je zaštita na

način da ih se upućuje u situaciju u zemlji, ali i susjednim državama pravodobnim i pravovaljanim informacijama.

S prvim valom pandemije pokrenule su se i prve mjere u državama ovisno o epidemiološkim slikama. Potpuno zatvaranje država uvele su zemlje s visokim brojem zaraženih. Uključujući nošenje maski, zabrane napuštanja vlastitih domova osim u iznimnim slučajevima, zatvaranje granica, te ulaska/izlaska iz zemlje, te zatvaranje pojedinih objekata poput kafića, restorana, frizerskih salona i ostalih koji nisu od životne važnosti. Po preporukama ECDC-a i WHO-a sve države su uvele obvezno nošenje maski u zatvorenim prostorima te držanje socijalne distance od 1,5 metara. Također mjere brojnih stožera bile su ograničenja okupljanja. Nakon prvog vala, preporuke za maske i socijalnu distancu ostale su na snazi, dok su sve daljnje mjere određivali Stožeri prema epidemiološkim situacijama.

Svim navedenim mjerama došlo je do pada gospodarstava i globalne ekonomije. Brojne su se države zadužile te su padale vrijednosti na burzama. Brojne tvrtke su zbog smanjenog opsega posla prepolovile svoje prihode, proizvodnje su pale što je dovelo do povećanja broja nezaposlenih, unatoč mjerama država za očuvanje radnih mjesta. Velike kompanije su omogućile svojim djelatnicima rad od kuće, iz sigurnosnih razloga i zaštite. Pandemija je dovela i do zatvaranja škola, zbog potencijalnog mogućeg širenja zaraza među najmlađima, a protumjera je bila online nastava.

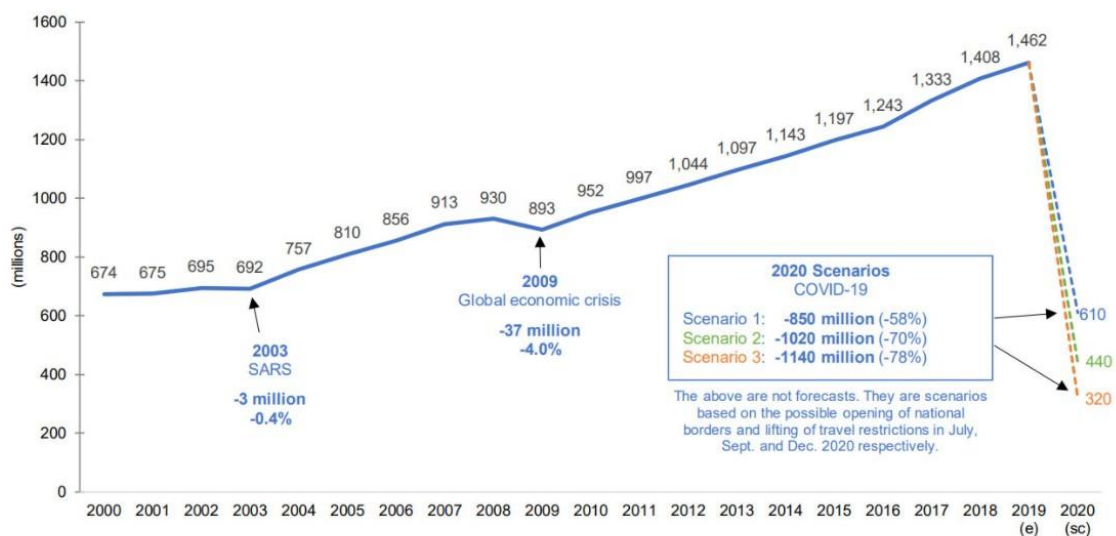
Proglašenjem pandemije zbog zarazne bolesti COVID-19 cijeli svijet snosi posljedice, gospodarske, ali i one zdravstvene/psihičke. Naime, veliki broj psihologa uključen je u donošenje mjera i preporuka za suzbijanje bolesti kako bi se donijele na što „bezbolniji“ način za stanovništvo te imale što manji utjecaj na njihovo mentalno zdravlje. Studije pokazuju da su pojavom ove pandemije ljudi postali više anksiozni i depresivni. „Pojava globalne zarazne epidemije, poput prijetnje zarazom novim koronavirusom SARS-CoV-2, izaziva strah i neizvjesnost te pri tome snažno utječe na ponašanje javnosti. Radi obuzdavanja širenja virusa i bolesti COVID-19 te zaštite zdravlja stanovništva uvode se izvanredne preventivne mjere. One značajno mijenjaju život pojedinca i zajednice što dodatno izaziva stres i prijetnju mentalnom zdravlju pojedinca i cjelokupne zajednice. „ (Muslić, 2020.). Najmlađima je teško objasniti zašto nešto ne smiju i kako se prilagoditi na „novo normalno“. Dolazi do nervoze, tuge, stresa, ali postoji i mogućnost za dugotrajne traume kod onih koji se ne znaju nositi sa situacijama karantena i izolacija. „Dakle, pojava novog koronavirusa SARS-CoV-2 predstavlja novost i puno je nepoznanica o toj zaraznoj bolesti što pojačava osobni doživljaj opasnosti te strah i

neizvjesnost. To je normalna reakcija.“ (Muslić, 2020.). Velika količina dostupnih informacija koje se dobivaju putem medija uzrokuju strah i paniku kod stanovništva, što može dovesti do tjeskobe zbog osjećaja bespomoćnosti i zabrinutosti.

Povećanom zabrinutošću i strahom među ljudima dolazi do smanjenog broja putovanja i želja za boravkom na turističkim destinacijama. „Epidemija koronavirusa dovodi u opasnost do 50 milijuna radnih mjesta u globalnom sektoru putovanja i turizma, a putovanja će se vjerojatno smanjiti za četvrtinu ove godine“ (Faus, 2020.).

S te se strane očekuje smanjeni broj turista na području cijelog svijeta, i sukladno tome, smanjenje te gospodarske grane. Ukoliko se ne osjećaju sigurno i nemaju povjerenja u određena/željena mjesta, putovanja se otkazuju te uzrokuju niz popratnih neprilika poput smanjenja broja noćenja, povećane nezaposlenosti u ugostiteljskim djelatnostima na turističkim odredištima, otkazivanja brojnih letova što uzrokuje očekivano smanjenje prometa aviokompanijama, izraženi pad na svim područjima povezanima s turističkim destinacijama, što se vidi iz Slike 5., odnosno 3 moguća scenarija povezana s pandemijom:

Slika 5. Dolasci međunarodnih turista, 2000.-2019. i scenariji za 2020. (milijuni)

Izvor: (UNWTO, n.d.)

3.3.1. Mjere sigurnosti u RH i utjecaj na turističku sezonu

Pojavom pandemije bolesti COVID-19 u Republici Hrvatskoj početkom ožujka 2020. godine, počele su i određene mjere sigurnosti koje je donio Nacionalni stožer civilne zaštite RH, kao i u drugim zemljama, u svrhu zaštite zdravlja stanovništva. Tako su na snagu stupile mjere poput ograničavanja kretanja, uvođenja nošenja maski, ograničavanja radnog vremena pojedinih trgovina kao i regulacija ulaska i cirkulacije ljudi kroz iste. Pojedini objekti su se morali

zatvoriti kako se u njima ne bi širila zaraza, poput kafića i restorana, odnosno ugostiteljski objekti, frizerski saloni, „beauty“ saloni i svi poslovni objekti te kategorije. Stupanjem na snagu ovih odredbi i preporuka željela se smanjiti cirkulacija ljudi zbog zaštite zdravlja, no kako je u ožujku virus SARS-CoV-2 eskalirao Stožer je donio i odluku o zabrani kretanja van granica države, odnosno uvedena je stroga regulacija na graničnim prijelazima, ali isto tako i unutar države, kretanja među gradovima i županijama.

Naime, donesena je odluka o zabrani kretanja iz gradova u gradove i izvan granica županije, samo uz određene propusnice koje su se izdavale na temelju zdravstvenog stanja, zbog posla ali i drugih određenih razloga zbog kojih je bilo potrebno putovati van granica županija i gradova. S obzirom da je proces izdavanja fizičkih (papirnatih) propusnica bila procedura koja je trajala nekoliko dana kako bi bila pravovaljana, donesena je odluka o izdavanju e-propusnica koje su bile jednostavnije i brže za izdavanje. „Temeljem Odluke o zabrani napuštanja mjesta prebivališta i stalnog boravka, građanima su se izdavale fizičke propusnice za potrebna putovanja. Kako bi se rasteretili stožeri te ubrzao proces, Ministarstvo uprave je odmah po Odluci iniciralo digitalizaciju procesa te zajedno s IT sektorom i nadležnim resorima produciralo sigurno digitalno rješenje za e-Propusnice.“ (HINA, 2020.). Ovakve su mjere uspjele smanjiti lokalnu transmisiju virusa, te se time nije širio istom brzinom kao u Italiji, Španjolskoj, Francuskoj i Njemačkoj. Donesene su s opravdanim ciljem, koji su i ispunile, no donošenje istih mjera, odluka i preporuka imaju i negativnu stranu koja se odrazila na psihološko stanje stanovništva, ali i cijelog državnog gospodarstva.

Navedene su mjere dovele do otpuštanja radnika u pojedinim sektorima, studenti su ostajali bez svojih studentskih poslova, pojedini mikro i mali poduzetnici su morali zatvoriti svoje firme zbog smanjenog opsega posla u većem dijelu ili skroz. Iako je država uvela mjere potpore poduzetnicima kako bi im olakšala da prebrode krizu, za mnoge to nije uspjelo. Najviše su stradale putničke agencije i ugostiteljski objekti koji su morali svoje poslovanje „staviti na čekanje“.

Sve su ove mjere utjecale na predsezonu koja u Republici Hrvatskoj kreće već sredinom travnja. Naime, tada su krenule i prve prognoze za turističku sezonu, koje su bile negativne i očekivalo se da se od turizma u 2020. godini ne može očekivati ni 50 % u odnosu na prošlu godinu. „Iako su preciznije prognoze vrlo nezahvalne s obzirom na brojne nepoznanice vezane uz širenje koronavirusa, sasvim je sigurno da će čak i pod preduvjetom posustajanja zaraze u idućim mjesecima broj turista u Hrvatskoj biti drastično manji nego 2019. godine i niz godina prije... (Klarić, 2020.). Brojni turisti se zbog mjera ograničavanja nisu odlučili na odlaske u turistička

područja, ni u Hrvatsku ni drugdje što zbog većih kontrola na granicama, potrebnih propusnica i straha od ugrožavanja vlastitog i tuđeg zdravlja. Predsezona je počela tijekom prvog vala COVID-a 19 kada je stanje na području Europe, ali i izvan njenih granica bilo kritično, iz Slike 6. se može vidjeti broj zaraženih i umrlih sredinom travnja država koje su prošlih godina u Hrvatskoj ostvarivale preko milijun noćenja

Slika 6. Broj zaraženih i umrlih od koronavirusa na dan 18. travnja 2020. i broj noćenja u državama s više od 1.000.000 noćenja u Hrvatskoj 2019. godine

država	noćenja 2019.		broj zaraženih			broj umrlih			
	ukupno	% inoz.	ukupno	na 1 mil.	raz.8.4.	ukupno	na 1 mil.	raz.8.4.	% zaraž.
Njemačka	19.944.549	23,7	158.758	1.895	47,5	6.126	73	203,9	3,9
Austrija	7.056.926	8,9	15.274	1.696	19,9	549	61	101,1	3,6
Slovenija	7.503.053	8,4	1.402	674	28,5	83	40	107,5	5,9
Poljska	5.860.815	7,0	11.902	314	138,0	562	15	313,2	4,7
Italija	5.141.064	6,1	199.414	3.298	47,1	26.977	446	57,5	13,5
Češka	4.985.029	5,9	7.449	696	48,0	223	21	145,1	3,0
Ujedinjena Kraljevina	4.326.925	5,1	157.149	2.315	184,5	21.092	311	242,5	13,4
Mađarska	3.043.319	3,6	2.649	274	196,0	291	30	401,7	11,0
Nizozemska	2.882.701	3,4	38.245	2.232	95,3	4.518	264	115,0	11,8
Slovačka	2.817.452	3,3	1.384	253	138,2	20	4	900,0	1,4
Francuska	2.228.227	2,6	165.842	2.541	52,1	23.293	357	125,5	14,0
Bosna i Hercegovina	1.834.007	2,2	1.565	477	101,4	60	18	81,8	3,8
SAD	1.591.558	1,9	1.010.507	3.053	152,3	56.803	172	341,8	5,6
Švedska	1.425.862	1,7	18.926	1.874	146,0	2.274	225	284,8	12,0
Švicarska	1.116.959	1,3	29.164	3.370	29,7	1.665	192	96,8	5,7
UKUPNO INOZEMNI	84.147.631	(92,2)							
domaći turisti	7.095.300	(7,8)	2.039	497	59,0	59	14	227,8	2,9

Izvor: (Klarić, Širenje koronavirusa u svijetu i hrvatski turizam, n.d.)

Kako se vidi iz Slike 6., inozemni turisti čine većinu noćenja za vrijeme turističke sezone, a broj zaraženih i umrlih je visok na području zemalja čiji turisti čine tu brojku. Zaključuje se da će uslijed određenih ograničavanja zbog visokog broja zaraženih biti smanjen broj turističkih putovanja, jer brojne turističke agencije ne mogu organizirati grupna ili individualna putovanja, a time se došlo i do brojke koja pokazuje da će biti između 60% i 70% manje stranih državljana u Hrvatskoj tijekom ljetnih mjeseci. Ovakve brojke upozoravaju na velike probleme za gospodarstvo, odnosno, nedolazak stranih državljana uzrokuje smanjen broj noćenja i otkazivanje raznih manifestacija i događanja što uzrokuje smanjen broj prihoda/prometa, zbog čega se otpuštaju djelatnici u istom sektoru te raste broj nezaposlenih.

To se potvrdilo brojkama do sredine srpnja, kada su se prognoze počele mijenjati uslijed smanjenja broja zaraženih u RH, ali i drugim državama na području Europe. Dolaskom toplijeg vremena, države su bilježile manje brojke zaraženosti, stoga su odlučile na popuštanje mjera ograničavanja kako bi se nastavak pada gospodarstva pokušao spriječiti. Brojne aviokompanije

su vratile dio svojih ruta, turističke agencije su mogle organizirati neka od putovanja, a turisti su počeli dolaziti u Hrvatsku. Naime, u srpnju je broj dolazaka bio oko 2,5 milijuna, dok su brojke noćenja pokazivale nešto manje od 19 milijuna, odnosno 61% noćenja. Time je usporen pad BDP-a, a isti se trend nastavio i u kolovozu. Podatci za kolovoz pokazuju kako je ostvareno oko 64% noćenja u odnosu na 2019. godinu, što su iznimno dobri rezultati s obzirom na procjene stručnjaka i analitičara.

Iako su brojne države iz EU Hrvatsku tijekom srpnja i početkom kolovoza smatrale jednom od sigurnijih zemalja, krajem kolovoza susjedne su države, ali i druge članice EU Hrvatsku stavile na crvenu listu i uvele ponovne kontrole na granicama za državljane koji se vraćaju s godišnjih odmora iz Hrvatske. Hrvatska je počela bilježiti visoke brojke novozaraženih osoba, čak se može reći i rekordne u odnosu na prvi val tijekom ožujka i travnja. Broj turista se stoga počeo naglo smanjivati, a za posezonu se predviđaju ponovne katastrofalne brojke. Cjelokupna situacija uzrokovana zaraznom bolesti COVID-19 dovela je do predviđanja pada BDP-a u drugom kvartalu za otprilike 15%.

3.4. Turistički marketing za vrijeme pandemije bolesti COVID-19

Pojavom pandemije bolesti COVID-19 promijenile su se ciljne skupine koje turistički marketing želi privući. Iako su do sada više-manje svi željeli privući strane turiste, 2020. godina je promijenila politiku iznajmljivača, ugostitelja, trgovaca i ostalih djelatnosti koji su se ipak okrenuli prema domaćim turistima kako bi se ipak većim dijelom popunili kapaciteti te kako bi ostvarili barem nekakvu zaradu za vrijeme dok se svijetom širi virus SARS-CoV-2. Turistički marketing igra veliku ulogu u privlačenju turista, kako stranih tako i domaćih. Potrebno ga je prilagoditi na način da potencijalnim posjetiteljima pruži osjećaj sigurnosti te da potakne želju za dolaskom unatoč pandemiji. U strategiju je potrebno uključiti i promociju, odnosno ne štedjeti na njoj iako dolazi krizno razdoblje, upravo iz razloga što je sada orijentacija na drugoj ciljnoj skupini te je potrebna prilagodba poput redizajniranja web stranica, promoviranja na društvenim mrežama na način da se domaći turisti lakše odluče na posjetu odredišta.

Zbog brojnih ograničenja koja su uvedena u svrhu zaštite od širenja zaraze ove bolesti ugostitelji, iznajmljivači i ostali su skeptični zbog ulaganja u promocije i PR upravo iz razloga što brojni statističari i analitičari predviđaju niske brojke posjetitelja, čime se može zaključiti da će zarada biti jednaka nuli ili će neki od njih čak biti i na gubitku. Kako bi se to spriječilo, potrebno je sniziti cijene smještaja i usluga te osigurati turistima zaštitu njihova zdravlja pridržavanjem svih mjera i preporuka Nacionalnog stožera. Takvim načinom rada i pružanjem

osjećaja sigurnosti, potencijalni će turisti ipak donijeti odluku koja će ići u korist turističkim djelatnostima.

4. ANALIZA I INTERPRETACIJA REZULTATA ISTRAŽIVANJA

Istraživački dio rada temelji se na prikupljenim podacima iz provedene internetske ankete putem Google Forms-a. Obrazac je ispunio 161 ispitanik/ispitanica svojevrijedno.

4.1. Opis analiziranih podataka

Sudionici ove ankete odgovarali su na pitanja vezana uz pandemiju bolesti COVID-19 u svrhu istraživanja čiji je cilj ispitati stavove ispitanika o utjecaju pandemije bolesti COVID-19 na turističku sezonu Republike Hrvatske u 2020. godini. Anketa je temelj ispitivanja, a elektronički je dijeljena putem društvenih mreža kao što su Facebook, Instagram i LinkedIn te putem aplikacija Viber i Whats App potencijalnim ispitanicima.

Prema podacima iz prethodno navedene ankete vidljivo je da su na anketna pitanja veći odazivi imale žene, njih 125 ili 77,6%, dok je muških ispitanika bilo 33 ili 20,5%, a 3 se osobe ili 1,9% nije željelo izjasniti o spolu. Prikupljeni podatci također pokazuju da najviše ispitanika pripada u dobnu skupinu od 18 do 25 godina, njih 77 ili 47,8%, a najmanje ispitanika pripada u dobnu skupinu od 55 i više godina, njih 3 odnosno 1,9%.

Testiranje dokazivosti hipoteza obavljena je korištenjem informatičkog programa MS Excel, odnosno korištenjem statističkih metoda deskriptivne statistike za opis razdioba hi-kvadrat testova, t-testova i f-testova.

4.2. Metode obrade podataka

Prikupljeni podatci obrađeni su pokazateljima deskriptivne statistike, odnosno pomoću 3 statističke metode za dokazivanje istraživačkih hipoteza, a to su t-test, f-test i hi-kvadrat metoda koji su provedeni u programu MS Excel. U nastavku rada su objašnjene statističke metode te primjer njihove primjene.

4.2.1. Hi-kvadrat test

Hi- kvadrat test se koristi kada se želi utvrditi da li dobivene frekvencije odstupaju od očekivanih frekvencija pod određenom hipotezom. Ovaj test prikazuje vjerojatnost povezanosti između dvije određene varijable. S obzirom da su u anketi odgovori na pitanja podijeljeni na 5 intervala, za obradu podataka hi-kvadrat metoda je prikladan izbor.

Vrijednost hi-kvadrat računa se na način da se zbroje omjeri kvadrata razlike dobivenih i očekivanih frekvencija; $\chi^2 = \sum_{(i=1)}^r \frac{[(f_o - f_t)]^2}{f_t \cdot f_o}$ se odnosi na dobivene, a f_t na očekivane frekvencije pod hipotezom, r vrijednost je broj parova, a rezultat se uspoređuje

s graničnim vrijednostima navedenim u tablicama za svaki stupanj slobode gdje se sam stupanj slobode izračunava kao $r - 1$, odnosno broj parova umanjen za jedan. U radu je korištena razina značajnosti $p = 0,05$, što odgovara značajnosti od 5 %. Izračuni su obrađeni funkcijom =CHISQ.TEST u MS Excel programu.

4.2.2. F-test

F-test služi za provjeru jesu li varijance dviju skupina podataka jednake. Rezultat je uvijek pozitivan broj jer su varijance pozitivne. Prikupljeni su podaci analizirani dvosmjernim oblikom testiranja značajnosti razlika varijanci i provedena su korištenjem ugrađene funkcije FTEST.

4.2.3. T-test

T-test služi za provjeru nul-hipoteze koja se postavlja prilikom formiranja nacrtu istraživanja. Ako t-test pokaže da razlika između aritmetičkih sredina nije statistički značajna, nul-hipoteza je potvrđena, a ako je razlika statistički značajna, nul-hipoteza nije potvrđena, odnosno netočna je. Što je rezultat veći, veća je razlika između promatranih skupina, a što je manji, manja razlika.

Za izračun se koristi sljedeća formula: $t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{s^2 \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$ u kojoj se $\bar{x}_1$ i $\bar{x}_2$ odnose na srednje vrijednosti uzoraka, s^2 na zajedničku varijancu uzoraka, a n_1 i n_2 na veličinu.

4.3. Opisi stavova ispitanika

Na temelju odgovora 161 ispitanika putem internetske ankete u sljedećem dijelu rada opisani su i analizirani stavovi ispitanika. Iz tablice 1. također se može iščitati da je najviše ispitanika ženskog spola, čak njih 125 ili 77,64%, te muškog spola njih 33 ili 20,5%.

Tablica 1. Spol i dob ispitanika

SPOL	ŽIVOTNA DOB					UKUPNO
	18-25	25-35	35-45	45-55	55 i više	
Muško	11	14	8			33
Žensko	65	43	8	6	3	125
Ne želim se izjasniti	1	1		1		3
UKUPNO	77	58	16	7	3	161

Izvor: Sistematizacija autora

Iz tablice 1. može se zaključiti da je u istraživanju od ukupno 161 ispitanika njih ukupno 125 ženskog spola, 33 muškog spola, a 3 ih se nije željelo izjasniti te su kategorizirani u dobne skupine 18-25 godina, 25-35 godina, 35-45 godina, 45-55 godina i 55 i više godina. Najviše

ispitanika pripada kategoriji 18-25 godina, dok ih je najmanje u kategoriji 55 i više godina. Pretpostavka je da je rezultat takav zbog nekorištenja, odnosno smanjenog korištenja tehnologije osoba starije životne dobi te nezainteresiranosti za anketna ispitivanja.

U Tablici 2. prikazana je analiza ispitanika koji su sudjelovali u istraživanju prema stručnoj spremi. Prema tablici se može zaključiti da najviše ispitanika njih 58, odnosno 36,02% ima višu stručnu spremu, zatim slijedi srednja stručna sprema s 53 ispitanika ili 32,92%, visoku stručnu spremu ima 37, odnosno 22,98% ispitanika, dok najmanje ispitanika, njih 2 ili 1,24% ima samo završenu osnovnu školu.

Tablica 2. Stručna sprema ispitanika

Stručna sprema	Broj ispitanika	Broj ispitanika u %
Diplomski stručni/sveučilišni studij	37	22,98%
Osnovna škola	2	1,24%
Poslijediplomski studij	3	1,86%
Preddiplomski stručni/sveučilišni studij	58	36,02%
Srednja škola (3 godine)	8	4,97%
Srednja škola (4 godine)	53	32,92%
Ukupno	161	100,00%

Izvor: Sistematizacija autora

Tablica 3. prikazuje razdiobu ispitanika prema spolu i najčešće 3 kategorije razine obrazovanja: višu, visoku i srednju stručnu spremu. Prema analiziranim podacima iz tablice može se zaključiti kako su osobe ženskog spola u ovom istraživanju obrazovanije od muške skupine ispitanika. U kategoriji visoke stručne spreme od ukupno 37 ispitanika njih 31 je ženskog spola dok je njih 6 muškog spola ili 4,08% (u odnosu na 25,17% od ukupnog broja ispitanika). U sljedećoj kategoriji, više stručne spreme ispitanica ima 47, dok je ispitanika 10 ili 6,8% (u odnosu na 38,78% od ukupnog broja ispitanika) od ukupno njih 57 u svojoj kategoriji. U posljednjoj analiziranoj kategoriji iz ove tablice vidljivo je kako 43 ispitanice i 10 ili 6,8% (u odnosu na 36,05% od ukupnog broja ispitanika) ispitanika ima srednju stručnu spremu.

Tablica 3. Razdioba ispitanika prema spolu i stručnoj spremi

Spol i stručna sprema	Broj ispitanika	Broj ispitanika u %
Diplomski stručni/sveučilišni studij	37	25,17%
Muško	6	4,08%
Žensko	31	21,09%
Preddiplomski stručni/sveučilišni studij	57	38,78%
Muško	10	6,80%
Žensko	47	31,97%
Srednja škola (4 godine)	53	36,05%
Muško	10	6,80%
Žensko	43	29,25%
Ukupno	147	100,00%

Izvor: Sistematizacija autora

Prema podacima iz Tablice 4. vidi se da je najviše ispitanika iz dobne skupine 18-25 godina postiglo tek srednju stručnu spremlu, njih 38, ili visoku stručnu spremlu njih 34. U dobnoj skupini 25-35 godina visoku stručnu spremlu ima 26 od 58 ispitanika, 19 njih ima višu stručnu spremlu, dok samo jedan ispitanik ima završenu osnovnu školu.

Tablica 4. Razdioba ispitanika prema razini obrazovanja i dobnoj skupini

Dobna skupina	Razina obrazovanja prema dobnoj skupini					
	18-25	25-35	35-45	45-55	55 i više	Ukupno
Diplomski stručni/sveučilišni studij	4	26	4	2	1	37
Osnovna škola		1			1	2
Poslijediplomski studij	1		1	1		3
Preddiplomski stručni/sveučilišni studij	34	19	4	1		58
Srednja škola (3 godine)	1	4	2	1		8
Srednja škola (4 godine)	37	8	5	2	1	53
Ukupno	77	58	16	7	3	161

Izvor: Sistematizacija autora

U sljedećoj dobnoj skupini, 35-45 godina 7 od 16 ispitanika ima srednju stručnu spremlu, dok podjednak broj ispitanika, njih 4 ima visoku i višu stručnu spremlu. U dobnoj skupini 45-55 godina sudjelovalo je ukupno 7 ispitanika od kojih je 3 srednja stručna spremla, 2 ima visoku stručnu spremlu te po 1 ispitanik imaju visoku stručnu spremlu i magisterij. U posljednjoj dobnoj

skupini 55 i više godina sudjelovalo je 3 ispitanika sa po jednim ispitanikom u kategorijama visoke i srednje stručne spreme te 1 ispitanik s osnovnom školom.

Sljedeća Tablica 5. prikazuje podatke o radnom odnosu ispitanika iz koje se može zaključiti da je najviši broj ispitanika još student/ica njih 73 ili 45,34% od ukupno 161 ispitanika koji su sudjelovali u istraživanju. Zatim slijede ispitanici koji su u stalnom radnom odnosu s 31,86% ili njih 51, dok najmanje ispitanika pripada u kategoriju sezonskog radnika/radnice samo njih 5 ili 3,11% od ukupnog broja ispitanika koji su sudjelovali u ispitivanju.

Tablica 5. Status radnog odnosa ispitanika

Status radnog odnosa	Broj ispitanika	Broj ispitanika u %
Nezaposlen/a	13	8,07%
Privremeni radni odnos	19	11,80%
Sezonski radnik/ca	5	3,11%
Stalni radni odnos	51	31,68%
Student/ica	73	45,34%
Ukupno	161	100,00%

Izvor: Sistematizacija autora

Prema podacima iz Tablice 6. može se zaključiti kako najviše muških ispitanika u dobi 18-25 godina ima status studenta njih 7 od ukupno 11 u toj dobnoj skupini. U dobi 25-35 godina muških ispitanika najviše ih je u stalnom radnom odnosu, njih 9 od ukupno 14 u određenoj dobnoj skupini. Prema podacima muških ispitanika koji pripadaju dobnoj skupini od 35 do 45 godina njih 6 je u stalnom radnom odnosu dok su po 1 ispitanik nezaposlen i u privremenom radnom odnosu. Sljedeća analizirana kategorija je ispitanika koji se nisu željeli izjasniti i svom spolu, ukupno njih 3, te po jedan pripadaju u 3 dobne skupine i to 18-25 godina, 25-35 godina i 45-55 godina te prema statusu radnog odnosa oni pripadaju kategorijama privremenog radnog odnosa, studenta i sezonskog radnika.

Podatci u tablici također analiziraju i najveći broj ispitanika, odnosno ispitanice koje čine većinski dio odgovora na anketno istraživanje, njih 125 koji prema podacima pripadaju u svih 5 kategorija dobnih skupina prema kojima se grupiraju i analiziraju podatci. S obzirom na status radnog odnosa u dobnoj skupini 18-25 godina najviše ih ima status studentica, njih 51 od ukupno 65, dok po 4 ispitanice imaju statuse nezaposlenih, privremenog radnog odnosa i stalnog radnog odnosa, a 2 ispitanice su sezonski radnici.

Tablica 6. Status radnog odnosa u odnosu na spol i dob

Status radnog odnosa							
Spol	Dob	Nezaposlen/a	Privremeni radni odnos	Sezonski radnik	Stalni radni odnos	Student/ica	Ukupno
Muško	18-25	1			3	7	11
	25-35		2		9	3	14
	35-45	1	1		6		8
Ukupno		2	3		18	10	33
Ne želim se izjasniti	18-25		1				1
	25-35					1	1
	45-55			1			1
Ukupno			1	1		1	3
Žensko	18-25	4	4	2	4	51	65
	25-35	6	8	2	17	10	43
	35-45		2		6		8
	45-55		1		4	1	6
	55 i više	1			2		3
Ukupno		11	15	4	33	62	125
Ukupno		13	19	5	51	73	161

Izvor: Sistematizacija autora

Prema sljedećoj dobnoj kategoriji 25-35 godina najviše je ispitanica u stalnom radnom odnosu njih 17 od 43, zatim njih 10 imaju status studenta, 8 privremeni radni odnos, 6 ih je nezaposleno dok su 2 sezonske radnice u analiziranoj dobnoj skupini. Sljedeća dobna kategorija, 35-45 godina, prema dostupnim podacima ima 8 ispitanica od kojih je 6 u stalnom radnom odnosu. U posljednje 2 promatrane dobne kategorije 45-55, 55 i više godina sudjelovalo je 9 ispitanica od kojih je 6 u stalnom radnom odnosu.

Prema prikupljenim podacima iz anketnog istraživanja u Tablici 7. je vidljiv odnos radnog statusa ispitanika i njihova stupnja obrazovanja po spolu. Postotak nezaposlenih muških osoba od ukupnog broja iznosi 6,06% u odnosu na ukupan broj muških ispitanika, od čega po 3,03% osobe više i visoke stručne spreme. Postotak ženskih nezaposlenih osoba iznosi 8,80% u odnosu na ukupan broj ispitanih ženskih osoba. Od njih je 3,2% visoke stručne spreme, 2,4% više stručne spreme, te 3,2% srednje stručne spreme. Ukupan postotak nezaposlenih iznosi 8,07% u odnosu na ukupan broj svih ispitanika.

Prema podacima istraživanja ispitanici muškog spola koji su u privremenom radnom odnosu

su 9,09% u odnosu na ukupan broj muških ispitanika, a od toga najviše ispitanika njih 6,06% ima srednju stručnu spremu, dok preostalih 3,03% ima visoku stručnu spremu.

Tablica 7. Status radnog odnosa prema stupnju obrazovanja i spolu u %

Status radnog odnosa	Stupanj obrazovanja	Spol			Ukupno
		Muško	Žensko	Ne želim se izjasniti	
Nezaposlen/a	Diplomski stručni/sveučilišni studij	3,03%	3,20%	0,00%	3,11%
	Preddiplomski stručni/sveučilišni studij	3,03%	2,40%	0,00%	2,48%
	Srednja škola (3 godine)	0,00%	0,80%	0,00%	0,62%
	Srednja škola (4 godine)	0,00%	2,40%	0,00%	1,86%
Ukupno		6,06%	8,80%	0,00%	8,07%
Privremeni radni odnos	Diplomski stručni/sveučilišni studij	3,03%	6,40%	0,00%	5,59%
	Poslijediplomski studij	0,00%	0,00%	33,33%	0,62%
	Preddiplomski stručni/sveučilišni studij	0,00%	4,80%	0,00%	3,73%
	Srednja škola (3 godine)	6,06%	0,00%	0,00%	1,24%
	Srednja škola (4 godine)	0,00%	0,80%	0,00%	0,62%
Ukupno		9,09%	12,00%	33,33%	11,80%
Sezonski radnik/ca	Poslijediplomski studij	0,00%	0,00%	33,33%	0,62%
	Preddiplomski stručni/sveučilišni studij	0,00%	0,80%	0,00%	0,62%
	Srednja škola (4 godine)	0,00%	2,40%	0,00%	1,86%
Ukupno		0,00%	3,20%	33,33%	3,11%
Stalni radni odnos	Diplomski stručni/sveučilišni studij	9,09%	12,00%	0,00%	11,18%
	Osnovna škola	3,03%	0,80%	0,00%	1,24%
	Poslijediplomski studij	3,03%	0,00%	0,00%	0,62%
	Preddiplomski stručni/sveučilišni studij	9,09%	4,80%	0,00%	5,59%
	Srednja škola (3 godine)	9,09%	1,60%	0,00%	3,11%
	Srednja škola (4 godine)	21,21%	7,20%	0,00%	9,94%
Ukupno		54,55%	26,40%	0,00%	31,68%
Student/ica	Diplomski stručni/sveučilišni studij	3,03%	3,20%	0,00%	3,11%
	Preddiplomski stručni/sveučilišni studij	18,18%	24,80%	33,33%	23,60%
	Srednja škola (4 godine)	9,09%	21,60%	0,00%	18,63%
Ukupno		30,30%	49,60%	33,33%	45,34%
Ukupno		100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00%

Izvor: Sistematizacija autora

Ženski dio ispitanika koje su u privremenom radnom odnosu u odnosu na ukupan broj ženskih

ispitanica iznosi 12%, od čega je najviše ispitanica visoke stručne spreme njih 6,4%, više stručne spreme 4,8% dok ispitanice sa srednjom stručnom spremom iznose 0,8%. Dio ispitanika koji se nije želio izjasniti o svome spolu a u privremenom je radnom odnosu iznosi 33,33% u odnosu na ukupan broj osoba koje se nisu željele izjasniti, a ima magisterij, odnosno poslijediplomski studij. Ukupan broj osoba koje su u privremenom radnom odnosu je 11,8% u odnosu na ukupan broj ispitanika koji su sudjelovali u istraživanju.

Ukupan postotak sezonskih radnika koji su sudjelovali u anketi iznosi 3,11%. Postotak sezonskih radnica iznosi 3,2% u odnosu na ukupan broj ispitanica istraživanja, a njihov je stupanj obrazovanja srednja škola s 0,8% i preddiplomski studij s 2,4% . Osobe koje se nisu željele izjasniti o svom spolu, a sezonski su radnici iznose 33,33% te imaju završen poslijediplomski studij.

31,68% od ukupnog broja ispitanika je u stalnom radnom odnosu. 12% ispitanica je završilo diplomski studij, odnosno imaju visoku stručnu spremu, a zatim slijedi srednja stručna sprema s 8,8%. 30,3% muških ispitanika je završilo srednju školu, tj. imaju srednju stručnu spremu. S 9,09% slijede ispitanici koji imaju višu i visoku stručnu spremu.

Od ukupnog broja svih ispitanika njih 45,34% ima trenutni status student, a trenutni stupnjevi obrazovanja su srednja škola, preddiplomski i diplomski studij. 33,33% osoba koje se nisu željele izjasniti o svom spolu imaju status studenta, a trenutno imaju višu stručnu spremu. Od ukupnog broja ispitanica njih 49,60% jesu studenti, a najviše ih ima višu stručnu spremu u kategoriji stupanj obrazovanja prema Tablici 7. Muški dio ispitanika koji imaju status studenta od ukupnog broja muških ispitanika iznosi 30,3% od kojih najviše njih ima višu stručnu spremu, njih 18,18%, dok njih 9,09% ima srednju stručnu spremu iz analiziranih podataka prikupljenih anketnim istraživanjem.

Prema analiziranim podacima u Tablici 8. vidi se da ispitanici njih 79 ili 49,07% u prosjeku putuje dva puta godišnje, od njih ukupno 79 ženski dio ispitanika je 67.

Tablica 8. Učestalost putovanja prema spolu

	Muško	Žensko	Ne želim se izjasniti	Ukupno	Ukupno (%)
Učestalost putovanja					
Dvapat godišnje	11	67	1	79	49,07%
Jednom godišnje	2	21	1	24	14,91%
Jednom mjesečno	10	27	1	38	23,60%
Jednom tjedno	10	6		16	9,94%
Rjeđe od jednom godišnje		4		4	2,48%
Ukupno	33	125	3	161	100%

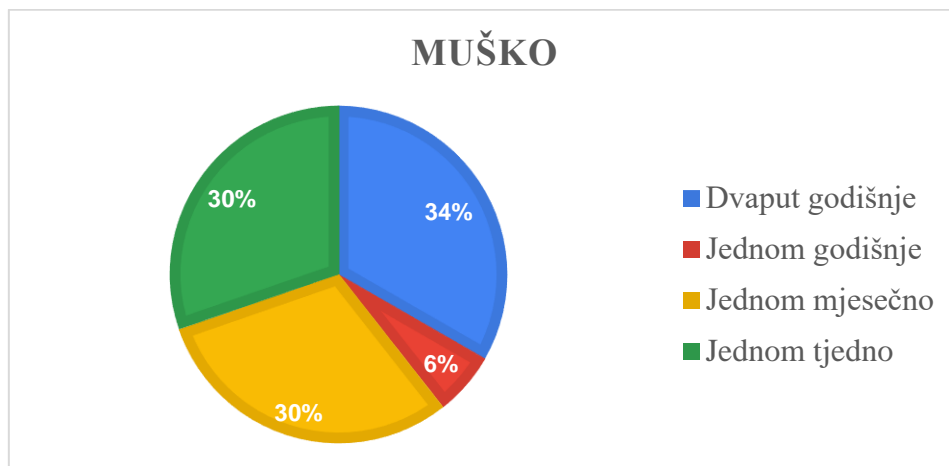
Izvor: Sistematizacija autora

Zatim slijede ispitanici prema čijim je podacima vidljivo da putuju jednom mjesečno, njih 38 ili 23,6% od kojih su 27 žene. Rjeđe od jednom godišnje putuje 2,48% ispitanika ili njih 4. Jednom tjedno putuje 16 ispitanika ili 9,94% te jednom u godinu dana u prosjeku putuje 24 ispitanika ili 14,91%

Prema podacima iz Tablice 8. iz Grafikona 1. je vidljivo kako najveći postotak, 34% muškog spola najčešće putuje dvaput godišnje, dok najmanje njih 6% putuje jednom godišnje. S podjednakim postotkom (30%) su ispitanici koji putuju jednom tjedno ili jednom mjesečno.

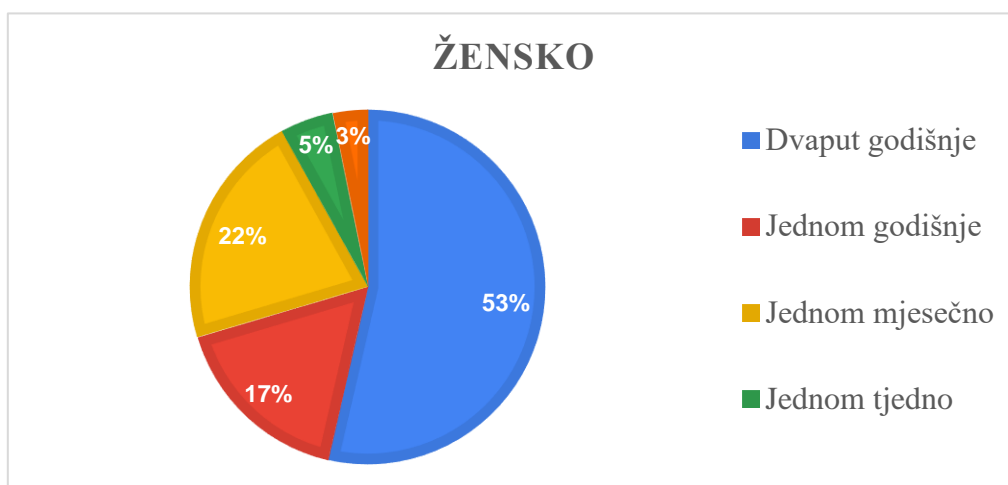
Grafikon 1. Učestalost putovanja prema spolu - muško

Izvor: Sistematizacija autora

Prema podacima vidljivim u Grafikonu 2. 53% ispitanica je odgovorilo da putuje dvaput godišnje. Jednom mjesečno putuje 22% ispitanica koje su sudjelovale u istraživanju, dok najmanje njih, 3% putuje rjeđe od jednom godišnje.

Grafikon 2. Učestalost putovanja prema spolu - žensko

Izvor: Sistematizacija autora

U Tablici 9. su prikazani podatci koji prikazuju razdiobu ispitanika prema njihovoj učestalosti putovanja i dobnoj skupini. Prema prikupljenim i analiziranim podacima vidljivo je da najviše

ispitanika u dobi 18-25 godina putuje dva puta godišnje, njih 42, ili jednom mjesečno njih 19. U dobnoj skupini od 25 do 35 godina njih 25 putuje dva puta godišnje, dok samo dva ispitanika putuju rjeđe od jednom godišnje.

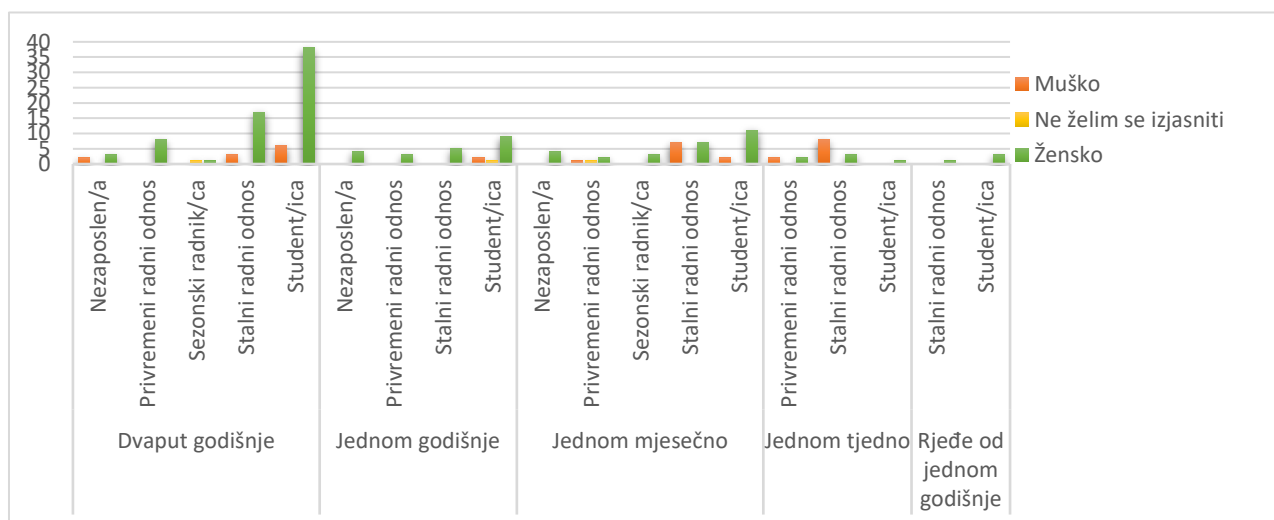
Tablica 9. Razdioba ispitanika prema dobnoj skupini i učestalosti putovanja

Dobna skupina	Učestalost putovanja					Ukupno
	Jednom tjedno	Jednom mjesečno	Jednom godišnje	Dvaput godišnje	Rjeđe od jednom godišnje	
18-25	3	19	12	42	1	77
25-35	8	14	9	25	2	58
35-45	3	3	2	8		16
45-55	2		1	3	1	7
55 i više		2		1		3
Ukupno	16	38	24	79	4	161

Izvor: Sistematizacija autora

Od ukupno 16 ispitanika iz dobne skupine 35-45 godina njih 8 putuje dva puta godišnje, po 3 ispitanika jednom tjedno ili jednom mjesečno, dok samo 2 ispitanika putuju jednom godišnje. U posljednje dvije dobne skupine od 45 do 55 i 55 i više godina od ukupno 10 ispitanika najčešći odgovor bio je dvaput godišnje. Iz ovih podataka se zaključuje kako je najučestalija kategorija koja je ponuđena u anketnom istraživanju bila „dvaput godišnje“ u svim dobnim kategorijama. Iz Grafikon 3. se može vidjeti razdioba ispitanika o učestalosti putovanja prema spolu i radnom statusu.

Grafikon 3. Učestalost putovanja prema spolu i radnom statusu

Izvor: Sistematizacija autora

Vidljivo je da su najveći broj ispitanika koji putuju dva puta godišnje ženske osobe koje imaju

status studentica. U skupini koja putuje jednom godišnje također je najviši broj ispitanika ženskog spola i sa statusom studentica. Jednom mjesečno najviše putuju studentice, ali i osobe muškog i ženskog spola koje su u stalnom radnom odnosu dok jednom tjedno najviše putuju muškarci koji su zaposleni u stalnom radnom odnosu

U Tablici 10. i Grafikonu 4. su vidljivi odgovori ispitanika na tvrdnju „Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati putovanja avionom ili brodom zbog pandemije bolesti COVID-19“ pri kojem su mogli odgovoriti u kojoj se mjeri slažu/ne slažu s tvrdnjom.

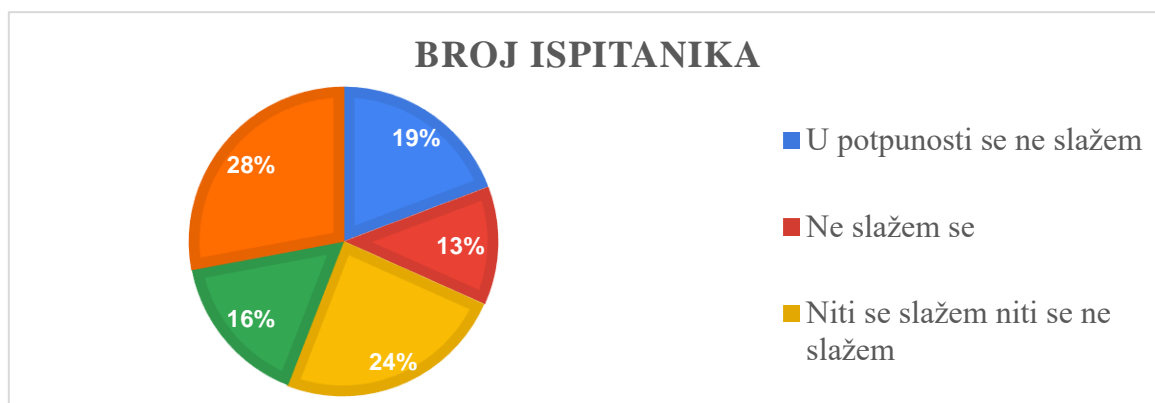
Tablica 10. Odgovori ispitanika na tvrdnju „Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati putovanja avionom ili brodom zbog pandemije bolesti COVID-19“

Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati putovanja avionom ili brodom zbog pandemije bolesti COVID-19	
	Broj ispitanika
U potpunosti se ne slažem	31
Ne slažem se	20
Niti se slažem niti se ne slažem	39
Slažem se	26
U potpunosti se slažem	45
Ukupno	161

Izvor: Sistematizacija autora

Prema prikazanim podacima 39 ili 24% ispitanika je odgovorilo kako je neodlučno, odnosno niti se slaže niti se ne slaže s ovom tvrdnjom.

Grafikon 4. Odgovori ispitanika na tvrdnju „Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati putovanja avionom ili brodom zbog pandemije bolesti COVID-19“ u %

Izvor: Sistematizacija autora

Iz analiziranih podataka zaključuje se da se najviše ispitanika složilo u potpunosti s navedenom tvrdnjom, odnosno da bi trebalo izbjegavati putovanja avionom ili brodom u 2020., čak njih 45 ili 28%, dok se u potpunosti s tvrdnjom ne slaže njih 31 ili 19%. Najmanje je ispitanika na ovu

tvrdnju odgovorilo da se ne slažu s ovom tvrdnjom, njih 20 ili 13% ispitanika.

Prema prikupljenim odgovorima na sljedeću tvrdnju „Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati koncerte zbog pandemije bolesti COVID-19“ u Tablici 11. zaključuje se da je 40 od ukupno 161 ispitanika neodlučno, tj. niti se slaže niti se ne slaže s ovom tvrdnjom. Pretpostavka je da je s obzirom na to da su odgovori pretežno mlađe dobne skupine 18-25 godina koji češće idu na koncerte neodlučni s jedne strane zbog želje za odlaskom na iste, a s druge zbog očuvanja zdravlja sebe i drugih.

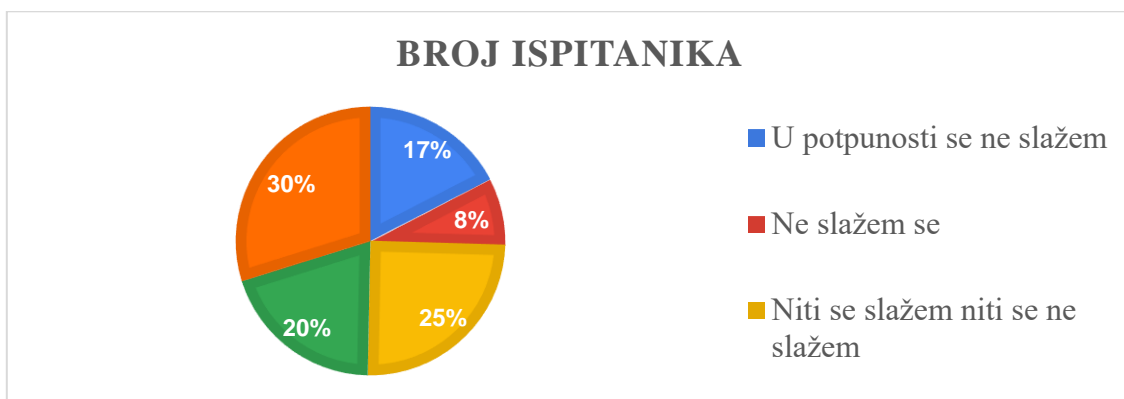
Tablica 11. Odgovori ispitanika na tvrdnju „Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati koncerte zbog pandemije bolesti COVID-19“

Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati koncerte zbog pandemije bolesti COVID-19	
	Broj ispitanika
U potpunosti se ne slažem	28
Ne slažem se	13
Niti se slažem niti se ne slažem	40
slažem se	32
U potpunosti se slažem	48
Ukupni zbroj	161

Izvor: Sistematizacija autora

Iz Grafikona 5. vidljivo je da se najviše ispitanika njih 30% slaže s ovom tvrdnjom.

Grafikon 5. Odgovori ispitanika na tvrdnju „Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati koncerte zbog pandemije bolesti COVID-19“ u %

Izvor: Sistematizacija autora

Najmanje ispitanika se ne slaže s tvrdnjom, njih 8% ili 13 ispitanika. Može se i zaključiti kako se 32 ispitanika (20%) slaže sa zadanom tvrdnjom, dok se u potpunosti s njom ne slaže 17% ispitanika.

Od ukupnog broja ispitanika čak njih 53 ili 32,92% je za sljedeću tvrdnju vezanu za izbjegavanje posjeta vjerskim odredištima odgovorilo da se u potpunosti slaže s njom što je vidljivo u Tablici 12. S tvrdnjom se slaže 14,29% ispitanika dok je njih 38 neodlučno te je odgovorilo s odgovorom niti se slažem niti se ne slažem. Najmanje ispitanika, njih 18 ili 11,18% je odgovorilo da se ne slaže s ovom tvrdnjom, dok 29 ili 18,01% njih se u potpunosti ne slaže s istom.

Tablica 12. Odgovori ispitanika na tvrdnju „Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati vjerska odredišta zbog pandemije bolesti COVID-19“

Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati vjerska odredišta zbog pandemije bolesti COVID-19		
	Broj ispitanika	Broj ispitanika %
U potpunosti se ne slažem	29	18,01%
Ne slažem se	18	11,18%
Niti se slažem niti se ne slažem	38	23,60%
Slažem se	23	14,29%
U potpunosti se slažem	53	32,92%
Ukupni zbroj	161	100%

Izvor: Sistematizacija autora

Na tvrdnju „Smatram da bi u 2020. trebalo izbjegavati izlete u Nacionalne parkove i Parkove prirode zbog pandemije bolesti COVID-19“ od ukupnog broja ispitanika najviše njih 52 ili 32,30% je odgovorilo da se u potpunosti ne slaže s njom, zatim slijedi odgovor niti se slažem niti se ne slažem sa 44 ispitanika. S tvrdnjom se ne slaže 36 ispitanika, ili 22,36%. najmanji broj ispitanika je odgovorilo da se slaže u potpunosti s ovom tvrdnjom, njih 14, dok je samo jedan ispitanik više dao odgovor da se slaže s ovom tvrdnjom, odnosno njih 9,32%. Podatci su vidljivi iz Tablice 13.

Tablica 13. Odgovori ispitanika na tvrdnju „Smatram da bi u 2020. trebalo izbjegavati izlete u Nacionalne parkove i Parkove prirode zbog pandemije bolesti COVID-19“

Smatram da bi u 2020. trebalo izbjegavati izlete u Nacionalne parkove i Parkove prirode zbog pandemije bolesti COVID-19		
	Broj ispitanika	Broj ispitanika %
U potpunosti se ne slažem	52	32,30%
Ne slažem se	36	22,36%
Niti se slažem niti se ne slažem	44	27,33%
Slažem se	15	9,32%
U potpunosti se slažem	14	8,70%
Ukupno	161	100%

Izvor: Sistematizacija autora

Iz Tablice 14. je vidljivo kako se sa sljedećom tvrdnjom vezanom za izbjegavanje posjeta kulturno-povijesnim baštinama najviše ispitanika u potpunosti ne slaže, čak njih 44 od kojih su 33 ženske osobe, a 11 muških ispitanika.

Tablica 14. Odgovori ispitanika na tvrdnju „Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati obiteljske ili organizirane posjete kulturno-povijesnim baštinama zbog pandemije bolesti COVID-19“

Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati obiteljske ili organizirane posjete kulturno-povijesnim baštinama zbog pandemije bolesti COVID-19				
	Spol			
	Muško	Ne želim se izjasniti	Žensko	Ukupno
U potpunosti se ne slažem	11		33	44
Ne slažem se	8	1	25	34
Niti se slažem niti se ne slažem	9		32	41
Slažem se		1	21	22
U potpunosti se slažem	5	1	14	20
Ukupno	33	3	125	161

Izvor: Sistematizacija autora

9 ispitanika i 32 ispitanice su bile neodlučne te su odgovorili da niti se slažu niti se ne slažu. Najmanje se ispitanika u potpunosti slaže s ovom tvrdnjom, njih 20 od kojih je 5 osoba muškog spola, 14 osoba ženskog spola te se jedna osoba nije željela izjasniti o svome spolu. Zaključuje se prema mišljenju ispitanika da bi trebalo izbjegavati obiteljske ili organizirane posjete kulturno-povijesnim baštinama kako se pandemija bolesti COVID-19 ne bi širila i kako bi se

očuvalo zdravlje ljudi.

U Tablici 15. se vidi kako se najviše ispitanika u potpunosti slaže s tvrdnjom da bi trebalo izbjegavati putovanja organizirana od strane turističkih agencija, čak njih 47 od ukupno 161 ispitanika, dok se njih 30 slaže s tvrdnjom. 40 ispitanika se niti slaže niti ne slaže s ovom tvrdnjom, dok je najmanje ispitanika njih 16 izjavilo kako se ne slaže s postavljenom tvrdnjom. 28 od 161 ispitanika se u potpunosti ne slaže s tvrdnjom i smatraju da ne bi trebalo izbjegavati putovanja organizirana od strane turističkih agencija u 2020. godini.

Tablica 15. Odgovori ispitanika na tvrdnju „Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati putovanja organizirana od strane turističkih agencija zbog pandemije bolesti COVID-19“

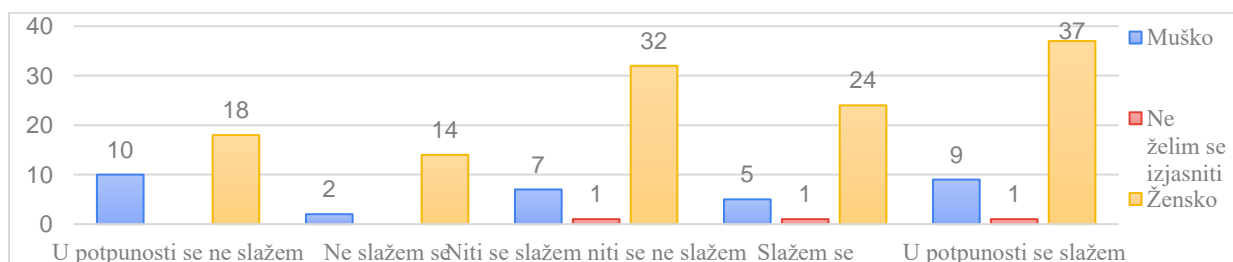
Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati putovanja organizirana od strana turističkih agencija zbog pandemije bolesti COVID-19.	
	Broj ispitanika
U potpunosti se ne slažem	28
Ne slažem se	16
Niti se slažem niti se ne slažem	40
Slažem se	30
U potpunosti se slažem	47
Ukupni zbroj	161

Izvor: Sistematizacija autora

Iz Grafikona 6. se može zaključiti da se najviše ženskih ispitanica slaže u potpunosti, njih 37, dok se muških ispitanika u potpunosti slaže 9 te osoba koja nije izjasnila spol.

Grafikon 6. Odgovori ispitanika na tvrdnju „Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati putovanja organizirana od strana turističkih agencija zbog pandemije bolesti COVID-

19“ prema spolu

Izvor: Sistematizacija autora

24 žene se slažu s tvrdnjom, dok se muških ispitanika samo 5 izjasnilo da se slaže te također osoba koja nije izjasnila spol. 32 ženske osobe su neutralne, tj. nisu se mogle odlučiti slažu li se s tvrdnjom ili ne, isto kao i 7 muških ispitanika te osoba koja se nije izjasnila o spolu. Iz grafikona se vidi da se s tvrdnjom ne slaže 14 žena i 2 muškarca, a u potpunosti se ne slaže 18

žena i 10 muškaraca.

Od ukupno 161 ispitanika koji su sudjelovali u istraživanju 26,71% njih se nije moglo odlučiti slaže li se sa sljedećom tvrdnjom ili ne. 22,36% ispitanika se u potpunosti slaže da bi se za vrijeme godišnjeg odmora trebalo boraviti u privatnim smještajima zbog pandemije bolesti COVID-19, kao i 21,74% ispitanika koji se slažu s ovom tvrdnjom. S navedenom se tvrdnjom ne slaže 9,32% ispitanika, kao i 19,88% njih koji se u potpunosti ne slažu s tvrdnjom da bi bilo sigurnije boraviti u privatnim smještajima tijekom godišnjeg odmora. Ti su podatci analizirani i vidljivi u Tablici 16.

Tablica 16. Odgovori ispitanika na tvrdnju „Smatram da bi u 2020. godini trebalo tijekom godišnjeg odmora boraviti u privatnim smještajima zbog pandemije bolesti COVID-19“

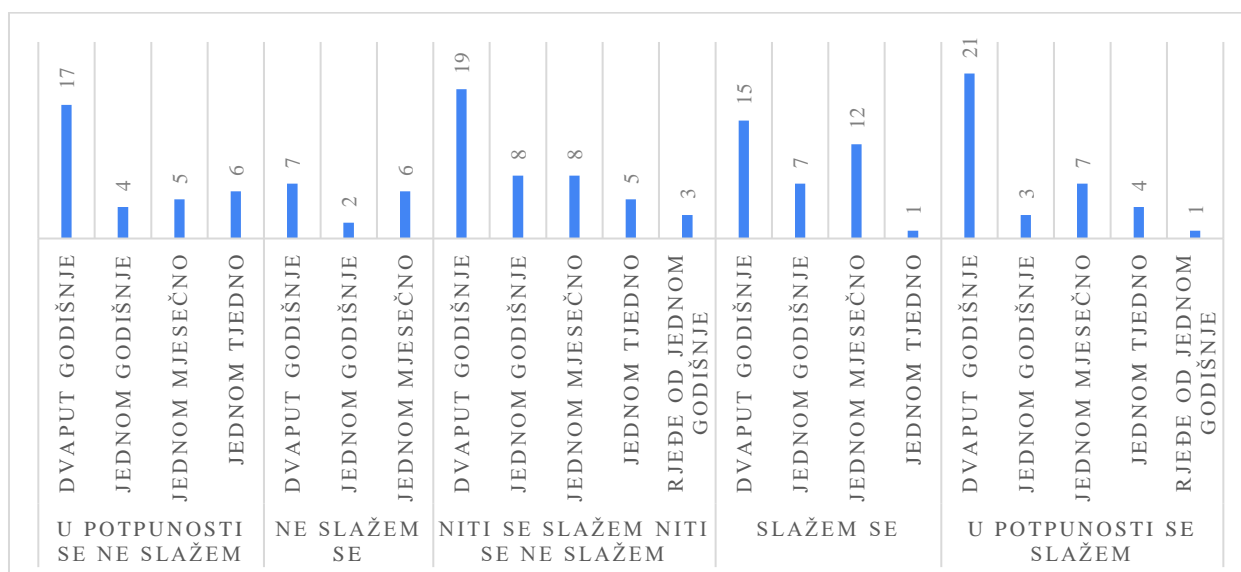
Smatram da bi u 2020. godini trebalo tijekom godišnjeg odmora boraviti u privatnim smještajima zbog pandemije bolesti COVID-19	
	Broj ispitanika %
U potpunosti se ne slažem	19,88%
Ne slažem se	9,32%
Niti se slažem niti se ne slažem	26,71%
Slažem se	21,74%
U potpunosti se slažem	22,36%
Ukupno	100%

Izvor: Sistematizacija autora

Prema analiziranim podacima iz Grafikona 7. vidljivo je da je najviše osoba koje se u potpunosti slažu s tvrdnjom izjavilo kako putuju dvaput godišnje, njih 21, dok najmanje ispitanika koji se u potpunosti slažu putuju rjeđe od jednom godišnje, 1 ispitanik. Od ukupnog broja ispitanika koji se slažu s tvrdnjom najviše ih je izjavilo kako putuje dvaput godišnje, njih 15, dok najmanje putuje jednom tjedno, samo 1 ispitanik. 19 ispitanika koji se nisu mogli odlučiti slažu li se ili ne s tvrdnjom putuju dva puta godišnje, dok samo 3 ispitanika putuje rjeđe od jednom godišnje. 7 osoba koje se ne slažu s tvrdnjom putuje dva puta godišnje, dok 2 osobe putuju jednom godišnje. 4 ispitanika koja se u potpunosti ne slažu putuju jednom godišnje, dok 17 ispitanika putuje dvaput godišnje.

Grafikon 7. Odgovori ispitanika na tvrdnju „Smatram da bi u 2020. godini trebalo tijekom godišnjeg odmora boraviti u privatnim smještajima zbog pandemije bolesti COVID-19“ u odnosu na učestalost putovanja

Izvor: Sistematizacija autora

U Tablici 17. se vide odgovori ispitanika na tvrdnju da treba izbjegavati wellness centre, spa i ostale dodatne sadržaje koji se nude u hotelima za vrijeme pandemije bolesti COVID-19 raspoređeni po dobnim skupinama. Od ispitanika koji se u potpunosti ne slažu s ovom tvrdnjom, njih ukupno 34 ili 21,12% najviše pripada dobnoj skupini od 25 do 35 godine, čak njih 18 ili 11,18%, a najmanje dobnim skupinama od 35 do 45 godina i 55 i više godina po jedan ispitanik ili 0,62%. Ispitanika koji se ne slažu sa tvrdnjom ima ukupno 12 ili 7,45% od ukupnog broja ispitanika.

Od 12 ispitanika njih 5 ili 3,11% pripadaju dobnoj skupini 25-35 godina. 36 ispitanika se nije moglo odlučiti slaže li se s tvrdnjom ili ne. Najviše njih 17 ili 10,56% pripada dobnoj skupini od 18 do 25 godina starosti, dok samo jedan ispitanik koji se nije mogao odlučiti slaže li se s tvrdnjom ili ne pripada dobnoj skupini od 55 i više godina.

Od ispitanika koji se slažu s ovom tvrdnjom, njih ukupno 35 ili 21,74%, najviše pripada u dobnu skupinu od 18 do 25 godina, njih 19 ili 11,8%. Samo jedan ispitanik pripada dobnoj skupini od 45 do 55 godina te se slaže s ovom tvrdnjom.

Najviše ispitanika koji su sudjelovali u ovom istraživanju odgovorilo je kako se u potpunosti slaže s ovom tvrdnjom, njih 44 ili 27,33% (od ukupnog broja ispitanika).

Tablica 17. Odgovori ispitanika na tvrdnju „Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati wellness centre, spa i ostale dodatne sadržaje koje nude hoteli zbog pandemije bolesti COVID-19“ prema dobnoj skupini

Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati wellness centre, spa i ostale dodatne sadržaje koje nude hoteli zbog pandemije bolesti COVID-19		
	Broj ispitanika	Broj ispitanika %
U potpunosti se ne slažem	34	21,12%
18-25	12	7,45%
25-35	18	11,18%
35-45	1	0,62%
45-55	2	1,24%
55 i više	1	0,62%
Ne slažem se	12	7,45%
18-25	4	2,48%
25-35	5	3,11%
35-45	3	1,86%
Niti se slažem niti se ne slažem	36	22,36%
18-25	17	10,56%
25-35	15	9,32%
35-45	3	1,86%
55 i više	1	0,62%
Slažem se	35	21,74%
18-25	19	11,80%
25-35	13	8,07%
35-45	2	1,24%
45-55	1	0,62%
U potpunosti se slažem	44	27,33%
18-25	25	15,53%
25-35	7	4,35%
35-45	7	4,35%
45-55	4	2,48%
55 i više	1	0,62%
Ukupno	161	100%

Izvor: Sistematizacija autora

Od 44 ispitanika koji se u potpunosti slažu njih 25 ili 15,53% pripada dobnoj skupini 18-25 godina, po 7 ispitanika pripada dobnim skupinama 25-35 i 35-45 godina starosti, 4 ispitanika pripada dobnoj skupini od 45 do 55 godina starosti te samo jedan ispitanik ili 0,62% pripada dobnoj skupini od 55 i više godina.

Prema analiziranim odgovorima u Tablici 18. na tvrdnju da bi prilikom boravka u hotelima trebalo izbjegavati bazene koji su u sklopu 52 ispitanika je odgovorilo da se u potpunosti slažu s istom, po 30 ispitanika je odgovorilo da se slaže ili se nije moglo odlučiti.

Tablica 18. Odgovori ispitanika na tvrdnju „Smatram da bi u 2020. godini prilikom boravka u hotelima trebalo izbjegavati bazene koji su u sklopu istih zbog pandemije bolesti COVID-19“

Smatram da bi u 2020. godini prilikom boravka u hotelima trebalo izbjegavati bazene koji su u sklopu istih zbog pandemije bolesti COVID-19	
	Broj ispitanika
U potpunosti se ne slažem	29
Ne slažem se	20
Niti se slažem niti se ne slažem	30
Slažem se	30
U potpunosti se slažem	52
Ukupno	161

Izvor: Sistematizacija autora

Najmanje ispitanika, njih 20 je odgovorilo kako se ne slaže s navedenom tvrdnjom dok se njih 29 u potpunosti ne slaže s istom.

U Tablici 19. su prikazani analizirani podatci prikupljeni od 161 ispitanika na tvrdnju da bi trebalo izbjegavati restorane i kafiće prilikom posjete turističkom odredištu. Od ukupno 125 ispitanica najviše ih je odgovorilo da se u potpunosti ne slaže s ovom tvrdnjom, njih 45. Od 45 ispitanica njih 23 pripada u dobnu skupinu od 18 do 25 godina, a 19 u skupinu od 25 do 35 godina. 31 se ispitanica ne slaže s tvrdnjom, od njih 19 pripada dobnoj skupini od 18 do 25 godina. 29 je ispitanica neodlučno, a njih 20 se slaže ili u potpunosti slaže s navedenom tvrdnjom.

Od ukupno 33 muških ispitanika njih se 15 u potpunosti ne slaže s navedenom tvrdnjom od kojih je 8 u dobnoj skupini 25-35 godina. 4 ispitanika se ne slaže s tvrdnjom od kojih 3 pripada dobnoj skupini 25-35 godina, a njih 5 je neodlučno. 9 se ispitanika slaže ili u potpunosti slaže s navedenom tvrdnjom te njih 4 pripada dobnoj skupini od 35 do 45 godina starosti. 3 ispitanika koja se nisu izjasnila vezano za spol odgovorili su po 1 ispitanik da se u potpunosti ne slaže s tvrdnjom, da niti se slaže niti ne slaže te se 1 ispitanik slaže s tvrdnjom, a pripadaju dobnim skupinama od 18 do 25 godina, od 25 do 35 godina te od 45 do 55 godina starosti.

Tablica 19. Odgovori ispitanika na tvrdnju „Smatram da bi u 2020. godini prilikom posjete turističkom odredištu trebalo izbjegavati restorane i kafiće zbog pandemije bolesti COVID-19“ po dobi i spolu

Smatram da bi u 2020. godini prilikom posjete turističkom odredištu trebalo izbjegavati restorane i kafiće zbog pandemije bolesti COVID-19						
	U potpunosti se ne slažem	Ne slažem se	Niti se slažem niti se ne slažem	Slažem se	U potpunosti se slažem	Ukupno
Muško	15	4	5	5	4	33
18-25	5		3	1	2	11
25-35	8	3	1	1	1	14
35-45	2	1	1	3	1	8
Žensko	45	31	29	13	7	125
18-25	23	19	13	5	5	65
25-35	19	8	9	6	1	43
35-45	2	2	4			8
45-55		1	3	1	1	6
55 i više	1	1		1		3
Ne želim se izjasniti	1		1	1		3
18-25				1		1
25-35			1			1
45-55	1					1
Ukupno	61	35	35	19	11	161

Izvor: Sistematizacija autora

U Tablici 20. su prikazani analizirani odgovori na tvrdnju „Smatram da bi u 2020. godini trebalo boraviti u manje poznatim turističkim odredištima zbog pandemije bolesti COVID-19“ s obzirom na učestalost putovanja istih ispitanika te se iz nje vidi kako je najviše ispitanika za ovu tvrdnju odgovorilo da se s njom slaže, njih 42 od kojih njih 20 putuje dvaput godišnje, njih 10 jednom mjesečno. Od 42 ispitanika po 2 ispitanika putuju jednom tjedno ili rjeđe od jednom godišnje dok njih 8 putuje jednom godišnje. 30 se ispitanika u potpunosti slaže s ovom tvrdnjom, a od njih 9 ispitanika putuje jednom mjesečno.

Tablica 20. Odgovori ispitanika na tvrdnju „Smatram da bi u 2020. godini trebalo boraviti u

manje poznatim turističkim odredištima zbog pandemije bolesti COVID-19“ s obzirom na učestalost putovanja

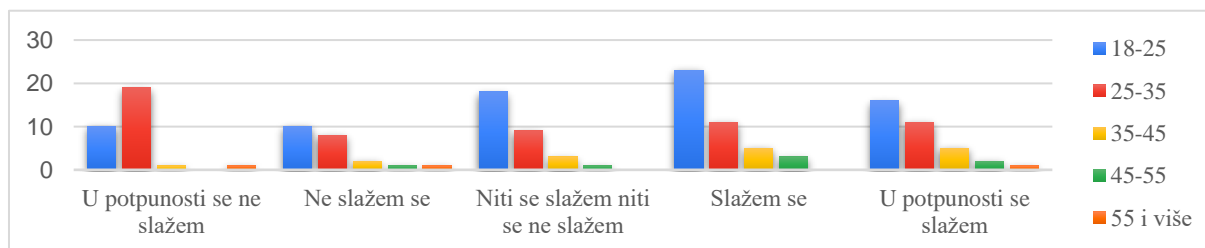
Smatram da bi u 2020. godini trebalo boraviti u manje poznatim turističkim odredištima zbog pandemije bolesti COVID-19						
	U potpunosti se ne slažem	Ne slažem se	Niti se slažem niti se ne slažem	Slažem se	U potpunosti se slažem	Ukupno
Dvapat godišnje	20	9	19	20	11	79
Jednom godišnje	4	3	5	8	4	24
Jednom mjesečno	5	5	9	10	9	38
Jednom tjedno	7	1	1	2	5	16
Rjeđe od jednom godišnje			1	2	1	4
Ukupno	36	18	35	42	30	161

Izvor: Sistematizacija autora

35 je ispitanika odgovorilo da je neodlučno i da niti se slaže s tvrdnjom niti se ne slaže s njom. Od ukupno 35 ispitanika njih 5 putuje jednom godišnje. 18 se ispitanika ne slaže s navedenom tvrdnjom od kojih 5 ispitanika putuje jednom mjesečno, dok se s tvrdnjom u potpunosti ne slaže 36 ispitanika. Od 36 ispitanika koji se ne slažu s tvrdnjom njih 20 putuje dvaput godišnje, sedmero ih putuje jednom tjedno, 5 jednom mjesečno, dok njih 4 putuje jednom godišnje. Može se zaključiti kako se više ispitanika slaže s tvrdnjom da bi trebalo boraviti na manje poznatim turističkim odredištima zbog pandemije kako bi se smanjilo širenje i očuvalo zdravlje.

Iz Grafikona 8. je vidljivo da najviše ispitanika koji se slažu i u potpunosti slažu s tvrdnjom da bi trebalo smanjiti broj organiziranih turističkih događaja pripada dobnoj skupini od 18 do 25 godina.

Grafikon 8. Odgovori ispitanika na tvrdnju „Smatram da bi u 2020. godini trebalo smanjiti broj organiziranih turističkih događaja zbog pandemije bolesti COVID-19“ prema dobnim skupinama

Izvor: Sistematizacija autora

Vrlo mali broj ispitanika je odgovorio da se ne slaže s ovom tvrdnjom, od kojih su dobne skupine 18-25 i 25-35 godina približne po odgovorima. U potpunosti se ne slažu 3 dobne

skupine, i to od 18 do 25, 25 do 35 te 35 do 45 godina i 55 godina i više. Ispitanici koji se niti slažu niti ne slažu s navedenom tvrdnjom uglavnom pripadaju dobnim skupinama od 18 do 25 i od 25 do 35 godina.

Prema analiziranim odgovorima koji su vidljivi u Tablici 21. zaključuje se da se sa sljedećom navedenom tvrdnjom vezanom za snižavanje cijena turističkog smještaja u potpunosti slaže više od 50% ispitanika, njih 82, dok se s istom slaže 34 ispitanika ili 21,12%. Samo se 20 ispitanika s ovom tvrdnjom ne slaže ili u potpunosti ne slaže, dok je njih 25 ili 15,53% izjavilo kako se niti slažu niti ne slažu.

Tablica 21. Odgovori ispitanika na tvrdnju „Smatram da bi u 2020. godini trebalo smanjiti cijene turističkog smještaja zbog očekivanog manjeg broja stranih turista“

Smatram da bi u 2020. godini trebalo smanjiti cijene turističkog smještaja zbog očekivanog manjeg broja stranih turista		
	Broj ispitanika	Broj ispitanika %
U potpunosti se ne slažem	11	6,83%
Ne slažem se	9	5,59%
Niti se slažem niti se ne slažem	25	15,53%
Slažem se	34	21,12%
U potpunosti se slažem	82	50,93%
Ukupno	161	100%

Izvor: Sistematizacija autora

U Tablici 22. su prikazani odgovori ispitanika na tvrdnju da se u 2020. godini ne bi trebala otkazati putovanja mlađe populacije.

Tablica 22. Odgovori ispitanika na tvrdnju „Smatram da se u 2020. godini ne bi trebala otkazati putovanja mlađe populacije u „party“ odredišta poput Ultra i Zrća zbog pandemije bolesti COVID-19“

Smatram da se u 2020. godini ne bi trebala otkazati putovanja mlađe populacije u „party“ odredišta poput Ultra i Zrća zbog pandemije bolesti COVID-19	
	Broj ispitanika
U potpunosti se ne slažem	60
Ne slažem se	25
Niti se slažem niti se ne slažem	32
Slažem se	10
U potpunosti se slažem	34
Ukupni zbroj	161

Izvor: Sistematizacija autora

Vidljivo je da se od 161 ispitanika 60 u potpunosti ne slaže s ovom tvrdnjom te se njih 25 ne slaže s istom. 32 ispitanika su odgovorila da niti se slažu niti ne slažu, dok se ukupno 44

ispitanika slaže (10) ili u potpunosti slaže s navedenom tvrdnjom(34).

Prema podacima iz tablice 23 najviše ispitanika pripada u dobnu skupinu 18-25 godina, njih 47,83% od kojih je njih 18,01% odgovorilo da se u potpunosti ne slaže s tvrdnjom da se ne bi trebala otkazati putovanja mlađe populacije. 10,56% ispitanika u istoj dobnoj skupini je odgovorilo kako se ne slaže s navedenom tvrdnjom, dok se s istom u potpunosti slaže 8,7% ispitanika. U Tablici 23. je vidljivo kako se u dobnoj skupini od 25 do 35 godina od 36,02% (u odnosu na ukupan broj ispitanika) u potpunosti s ovom tvrdnjom slaže njih 8,7%, a 13,66% ispitanika se u potpunosti ne slaže s ovom tvrdnjom. 7,45% ispitanika je neodlučno. Prema analiziranim podacima u sljedećoj dobnoj skupini 2,48% ispitanika se u potpunosti ne slaže s tvrdnjom, dok se njih 3,73% u potpunosti slaže s istom. Prema sljedećim podacima jedino se iz ove dobne skupine više ispitanika u potpunosti slaže s tvrdnjom nego ne, kao u ostalim dobnim skupinama. U dobnoj skupini 45-55 godina, 1,86% ispitanika je odgovorilo kako se s tvrdnjom u potpunosti ne slaže, dok niti jedan ispitanik nije odgovorio da se ne slaže s istom ili da se u potpunosti slaže.

Tablica 23. Odgovori ispitanika na tvrdnju „Smatram da se u 2020. godini ne bi trebala otkazati putovanja mlađe populacije u „party“ odredišta poput Ultra i Zrčca zbog pandemije bolesti COVID-19“ prema dobnoj skupini

Smatram da se u 2020. godini ne bi trebala otkazati putovanja mlađe populacije u „party“ odredišta poput Ultra i Zrčca zbog pandemije bolesti COVID-19						
	Dobna skupina					
	18-25	25-35	35-45	45-55	55 i više	Ukupno
U potpunosti se ne slažem	18,01%	13,66%	2,48%	1,86%	1,24%	37,27%
Ne slažem se	10,56%	4,35%	0,62%	0,00%	0,00%	15,53%
Niti se slažem niti se ne slažem	7,45%	7,45%	2,48%	1,86%	0,62%	19,88%
Slažem se	3,11%	1,86%	0,62%	0,62%	0,00%	6,21%
U potpunosti se slažem	8,70%	8,70%	3,73%	0,00%	0,00%	21,12%
Ukupno	47,83%	36,02%	9,94%	4,35%	1,86%	100,00%

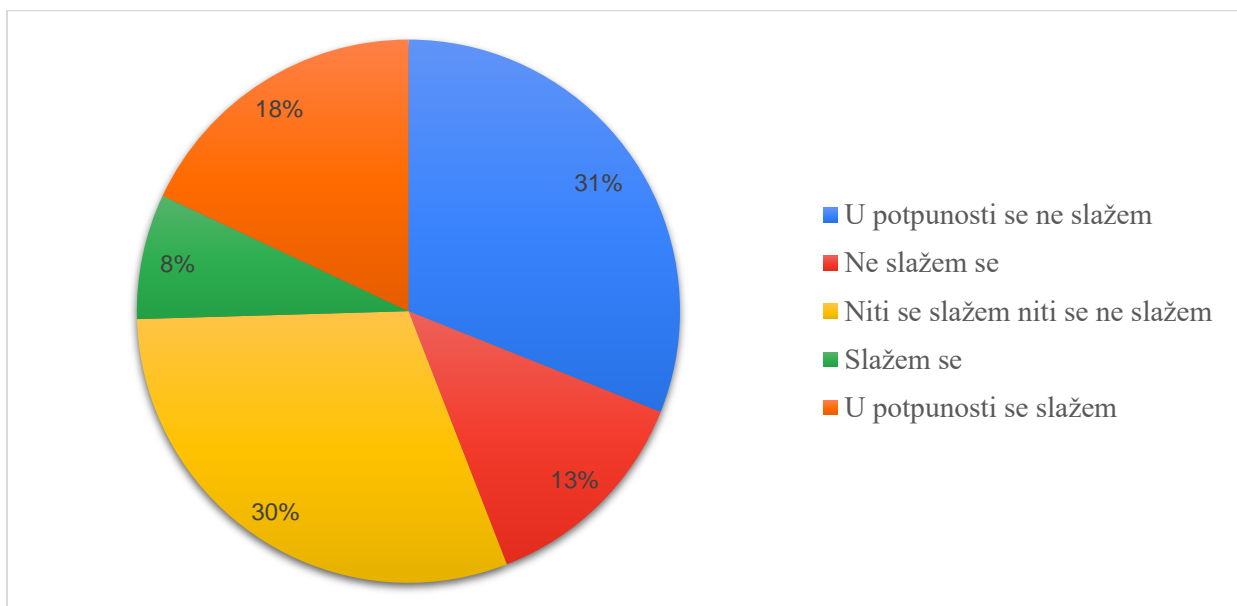
Izvor: Sistematizacija autora

U posljednjoj dobnoj skupini od 1,86% (od ukupnog broja ispitanika) ispitanika njih 1,24% se u potpunosti ne slaže, a 0,62% njih je odgovorilo da niti se slaže niti ne slaže. Na odgovore „ne

slažem se“, „slažem se“ i „u potpunosti se slažem“ nije odgovorio niti jedan ispitanik. Također je vidljivo da je najviše ispitanika odgovorilo da se u potpunosti ne slaže s tvrdnjom te da pripadaju najmlađoj ponuđenoj dobnoj skupini.

Prema analiziranim podacima u Grafikonu 9. su vidljivi odgovori ispitanika na tvrdnju „Smatram da se u 2020. godini ne bi trebala otkazati putovanja kruzerima zbog pandemije bolesti COVID-19“ prema kojem se zaključuje da je od ukupno 161 ispitanika najviše, njih 31%, odgovorilo da se u potpunosti ne slažu s tvrdnjom te da bi putovanja kruzerima trebala biti otkazana, kao i 18% njih koji se s tvrdnjom ne slažu. 30% od ukupnog broja ispitanika je odgovorilo kako se niti slaže niti se ne slaže s tvrdnjom, dok je 13% ispitanika odgovorilo da se u potpunosti slaže, dok se 8% njih samo slaže s navedenom tvrdnjom.

Grafikon 9. Odgovori ispitanika na tvrdnju „Smatram da se u 2020. godini ne bi trebala otkazati putovanja kruzerima zbog pandemije bolesti COVID-19“

Izvor: Sistematizacija autora

Iz Tablice 24. se vidi da je najviše ispitanika na tvrdnju da će se krajem 2020. godine pojaviti novi val bolesti COVID-19 odgovorilo da niti se slaže niti se ne slaže, njih 53, od koji su 44 ženske osobe, 7 muških osoba i dvije osobe koje se nisu željele izjasniti o svom spolu. Od 44 ispitanice koje su neodlučne, najviše njih 20 pripada u dobnu skupinu od 25 do 35 godina, kao i 5 od 7 muških ispitanika. 26 od ukupno 161 ispitanika je odgovorilo da se u potpunosti ne

slaže s ovom izjavom od kojih je 17 ženskih i 9 muških osoba.

Od 17 ispitanica, najviše (11) spada u dobnu skupinu 18-25 godina, a kod muških ispitanika (5) u dobnu skupinu od 25 do 35 godina starosti. 18 ispitanika je izjavilo da se s ovom tvrdnjom ne slaže, od toga su 16 ženske osobe te 2 muške osobe. 32 su ispitanika na ovu tvrdnju odgovorila da se u potpunosti slažu. Od 32 ispitanika 26 su ženske osobe, a 6 je muško.

Tablica 24. Odgovori ispitanika na tvrdnju „Smatram da će se krajem 2020. godine pojaviti novi val bolesti COVID-19“ prema dobi i spolu

Smatram da će se krajem 2020. godine pojaviti novi val bolesti COVID-19				
	Spol			Ukupno
	Muško	Žensko	Ne želim se izjasniti	
U potpunosti se ne slažem	9	17		26
18-25	3	11		14
25-35	5	4		9
35-45	1			1
45-55		1		1
55 i više		1		1
Ne slažem se	2	16		18
18-25	1	9		10
25-35		5		5
35-45	1	1		2
55 i više		1		1
Niti se slažem niti se ne slažem	7	44	2	53
18-25	1	18		19
25-35	5	20	1	26
35-45	1	4		5
45-55		2	1	3
Slažem se	8	22	1	31
18-25	5	13	1	19
25-35	1	5		6
35-45	2	1		3
45-55		3		3
U potpunosti se slažem	6	26		32
18-25	1	14		15
25-35	3	9		12
35-45	2	2		4
55 i više		1		1
Ukupno	32	125	3	160

Izvor: Sistematizacija autora

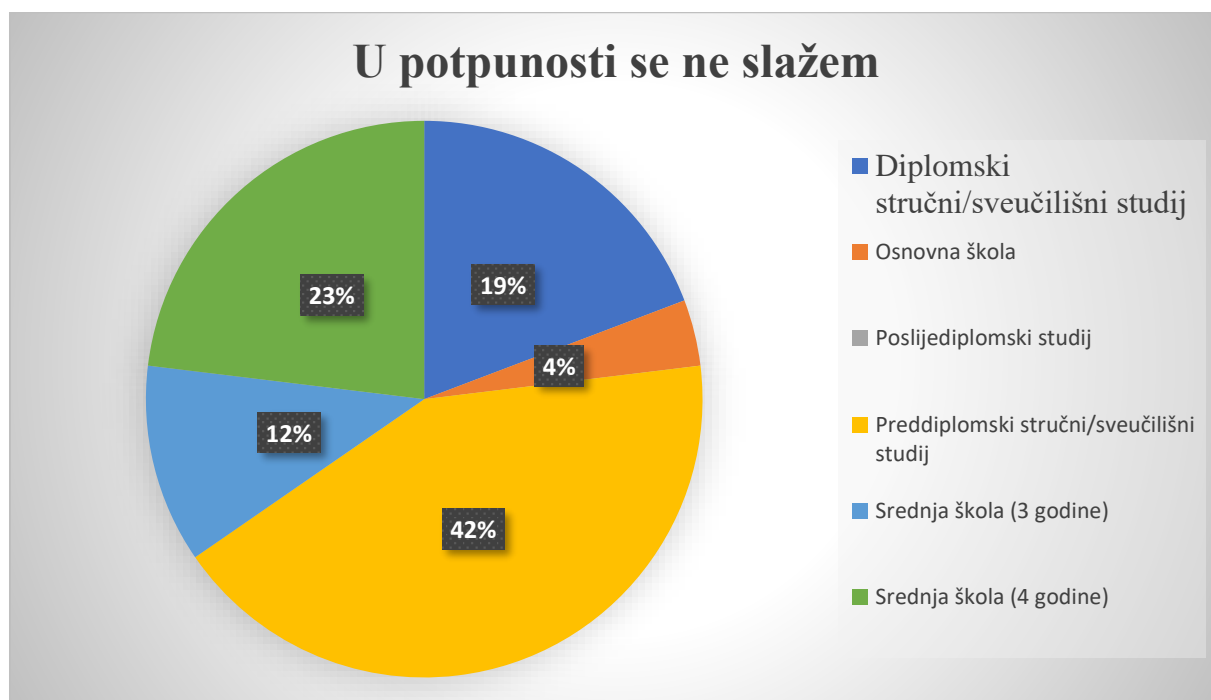
Od 26 ispitanica njih 14 pripada u dobnu skupinu od 18 do 25 godina, dok od 6 ispitanika njih 3 pripada u dobnu skupinu 25-35 godina. 31 od ukupno 161 ispitanika je odgovorilo da se slaže s ovom tvrdnjom, 22 ženske osobe, 8 muških ispitanika i osoba koja se nije željela izjasniti o

svome spolu.

Od ženskih ispitanica najviše ih pripada u dobnu skupinu 18-25 godina, njih 13, kao i kod muških ispitanika, njih 5. Osoba koja se nije željela izjasniti o spolu pripada dobnoj skupini od 18 do 25 godina starosti.

Iz Grafikona 10. vidi se da najviše ispitanika koji su odgovorili na navedenu tvrdnju da niti se slažu niti se ne slažu ima završenu srednju školu (4 godine) te preddiplomski sveučilišni/stručni studij. Najmanje ispitanika s istim odgovorom ima završenu samo osnovnu školu. Najviše ispitanika koji su odgovorili da se u potpunosti ne slažu s tvrdnjom ima završeno preddiplomski stručni/sveučilišni studij, a najmanje, odnosno nijedan ispitanik sa završenim poslijediplomskim studijem. Najviše ispitanika koji su odgovorili da se s tvrdnjom u potpunosti slažu ima završenu srednju školu (4 godine), dok najmanje ispitanika s istim odgovorom za najviši stupanj postignutog obrazovanja ima osnovnu školu ili poslijediplomski studij, odnosno niti jedan ispitanik.

Grafikon 10. Odgovori ispitanika na tvrdnju „Smatram da će se krajem 2020. godine pojaviti novi val bolesti COVID-19“

Izvor: Sistematizacija autora

4.4. Testiranje dokazivosti hipoteza

Glavne te dodatne (izvedene iz istraživačkih pitanja) hipoteze će se dokazivati putem H_i^2 testa, F-testa te T-testa. Pomoću njih će se definirati koliko odstupaju opažajni podatci od

pretpostavljenih, odnosno koliko su postavljene i izvedene hipoteze točne ili opovrgnute.

4.4.1. χ^2 test

χ^2 test dokazuje hipoteze u slučaju kada se želi utvrditi odstupaju li opažajne od dobivenih frekvencija uz postavljene hipoteze. Postoji više vrsta uzoraka prema kojima se radi test, na jednom uzorku, dva uzorka ili više koji su nezavisni ili na dva zavisna uzorka.

χ^2 test će se raditi prema ranije postavljenim osnovnim hipotezama te prema pomoćnim, koje su postavljene prema istraživačkim pitanjima koja su također navedena.

Prva hipoteza glasi: „Postoji interes za putovanja organizirana od strana turističkih agencija tijekom ljeta 2020. godine“, a temelji se na istraživačkom pitanju prema kojemu ispitanici smatraju da ne bi trebali koristiti turističke agencije za organizaciju njihovih putovanja u 2020. godini zbog pandemije.

Dokazivost hipoteze testirana je provođenjem χ^2 testa i uspoređivanjem izračunate vrijednosti χ^2 s kritičnom iz tablice za stupanj slobode 4 i značajnost $\alpha = 0,01$. Uspoređivanjem opaženih i očekivanih vrijednosti izračunate su vrijednosti $\chi^2 = 408,963$ i $p = 3,21847E-87$. Izračun je prikazan u tablici 24. Vrijednost zbroja χ^2 je veća od granične = 13,277 za značajnost $\alpha = 0,01$, a vrijednost p je značajno manja od granične vrijednosti $\alpha = 0,01$. Na temelju tih podataka zaključuje se da postoje razlike između opaženih i očekivanih vrijednosti za Gaussovu razdiobu. Dakle, prema tome se zaključuje da odgovori na pitanje o tome trebaju li izbjegavati turističke agencije za organiziranje putovanja tijekom 2020. zbog pandemije bolesti COVID-19 nisu distribuirani u skladu s Gaussovom razdiobom te je nulta hipoteza potvrđena.

Stoga se zaključuje da podatci u tablici 25 pokazuju vrijednost aritmetičke sredine 3,323 koja je veća od neutralne vrijednosti 3 čime se prikazuje da su odgovori ispitanika na navedeno pitanje bili u većem dijelu slažem se ili u potpunosti se slažem s tvrdnjom. Na temelju toga da odgovori na pitanje o izbjegavanju turističkih agencija zbog pandemije nisu distribuirani sukladno normalnoj distribuciji te da su većina odgovora kako se slažu s tvrdnjom može se zaključiti kako je potvrđena hipoteza da pandemija bolesti COVID-19 znatno utječe na zainteresiranost ispitanika za putovanja organizirana od strane turističkih agencija.

Tablica 25. H_i^2 test za hipotezu 1

	potpuno se ne slažem	većinom se ne slažem	i slažem se i ne slažem se	većinom se slažem	potpuno se slažem	ukupno
opažena (empirijska) vrijednost (f_e)	28	16	40	30	47	161
formula za izračun očekivane vrijednosti (f_t)	ukupno x 0,0359	ukupno x 0,2384	ukupno x 0,4514	ukupno x 0,2384	ukupno x 0,0359	
očekivana (teorijska) vrijednost (f_t)	5,78	38,38	72,68	38,38	5,78	161
razlika (devijacija) ($f_e - f_t$)	22,22	-22,38	-32,68	-8,38	41,22	
kvadrat devijacije ($(f_e - f_t)^2$)	493,73	500,97	1067,68	70,26	1699,10	
HI kvadrat ($(f_e - f_t)^2 / f_t$)	85,42	13,05	14,69	1,83	293,97	408,963
značajnost	1%	aritmetička sredina	3,323	p vrijednost	3,21847 E-87	vrijednost p < od značajnosti
stupanj slobode	4	HI kvadrat > od granične vrijednosti → opažene i očekivane vrijednosti se statistički				RAZLIKUJU
granična vrijednost	13,277	aritmetička sredine > 3 → alternativna hipoteza je				POTVRĐENA

Izvor: Sistematizacija autora

Druga hipoteza je postavljena na sljedeći način: „Ne postoji interes za turističkim boravkom u manje poznatim turističkim odredištima tijekom ljeta 2020.“ te je također izvedena iz istraživačkog pitanja. Dokazivost hipoteze analizirana je pomoću izračuna χ^2 testa i uspoređivanjem izračunate vrijednosti χ^2 s kritičnom iz tablice za stupanj slobode 4 i značajnost $\alpha = 0,01$. Uspoređivanjem opaženih i očekivanih vrijednosti izračunate su vrijednosti $\chi^2 = 290,193$ i $p = 1,41258E-61$. Izračun je prikazan u tablici 25. Vrijednost zbroja χ^2 je veća od granične = 13,277 za značajnost $\alpha = 0,01$, a vrijednost p je značajno manja od granične vrijednosti $\alpha = 0,01$.

Na temelju tih podataka zaključuje se da postoje razlike između opaženih i očekivanih

vrijednosti za Gaussovu razdiobu. Dakle, prema tome se zaključuje da odgovori na pitanje o tome postoji li interes za turističkim boravkom u manje poznatim turističkim odredištima tijekom ljeta 2020. zbog pandemije bolesti COVID-19 nisu distribuirani u skladu s Gaussovom razdiobom te je nulta hipoteza potvrđena, a postavljena alternativna opovrgnuta, odnosno razlikuje se od granične vrijednosti.

Stoga se zaključuje da podatci u tablici 26 pokazuju vrijednost aritmetičke sredine 3,075 koja je veća od neutralne vrijednosti 3 čime se prikazuje da su odgovori ispitanika na navedeno pitanje bili u većem dijelu slažem se ili u potpunosti se slažem s tvrdnjom.

Tablica 26. H_i^2 test za hipotezu 2

	potpuno se ne slažem	većinom se ne slažem	i slažem se i ne slažem se	većinom se slažem	potpuno se slažem	ukupno
opažena (empirijska) vrijednost (f_e)	36	18	35	42	30	161
formula za izračun očekivane vrijednosti (f_t)	ukupno x 0,0359	ukupno x 0,2384	ukupno x 0,4514	ukupno x 0,2384	ukupno x 0,0359	
očekivana (teorijska) vrijednost (f_t)	5,78	38,38	72,68	38,38	5,78	161
razlika (devijacija) ($f_e - f_t$)	30,22	-20,38	-37,68	3,62	24,22	
kvadrat devijacije ($(f_e - f_t)^2$)	913,25	415,44	1419,44	13,09	586,61	
HI kvadrat ($(f_e - f_t)^2 / f_t$)	158,01	10,82	19,53	0,34	101,49	290,193
značajnost	1%	aritmetička sredina	3,075	p vrijednost	1,41258E-61	vrijednost p < od značajnosti
stupanj slobode	4	HI kvadrat > od granične vrijednosti → opažene i očekivane vrijednosti se statistički				RAZLIKUJU
granična vrijednost	13,277	aritmetička sredine > 3 → alternativna hipoteza je				POTVRĐENA

Izvor: Sistematizacija autora

Na temelju toga da odgovori na pitanje postoji li interes za boravak u manje poznatim

turističkim odredištima zbog pandemije nisu distribuirani sukladno normalnoj distribuciji te da su većina odgovora kako se slažu s tvrdnjom može se zaključiti kako je potvrđena hipoteza da pandemija bolesti COVID -19 znatno utječe na zainteresiranost ispitanika o odabiru turističke destinacije.

Hipoteza 3 koja je izvedena iz istraživačkog pitanja glasi: „Cijene turističkog smještaja tijekom ljeta 2020. godine se ne trebaju smanjiti“ zbog pandemije bolesti te zbog smanjenog broja stranih turista.

Tablica 27. H_i^2 test za hipotezu 3

	potpuno se ne slažem	većinom se ne slažem	i slažem se i ne slažem se	većinom se slažem	potpuno se slažem	ukupno
opažena (empirijska) vrijednost (f_e)	11	9	25	34	82	161
formula za izračun očekivane vrijednosti (f_t)	ukupno x 0,0359	ukupno x 0,2384	ukupno x 0,4514	ukupno x 0,2384	ukupno x 0,0359	
očekivana (teorijska) vrijednost (f_t)	5,78	38,38	72,68	38,38	5,78	161
razlika (devijacija) ($f_e - f_t$)	5,22	-29,38	-47,68	-4,38	76,22	
kvadrat devijacije ($(f_e - f_t)^2$)	27,25	863,33	2272,94	19,21	5809,50	
HI kvadrat ($(f_e - f_t)^2 / f_t$)	4,71	22,49	31,28	0,50	1005,12	1064,105
značajnost	1%	aritmetička sredina	4,037	p vrijednost	4,5642E-229	vrijednost p < od značajnosti
stupanj slobode	4	HI kvadrat > od granične vrijednosti → opažene i očekivane vrijednosti se statistički				RAZLIKUJU
granična vrijednost	13,277	aritmetička sredine > 3 → alternativna hipoteza je				POTVRĐENA

Izvor: Sistematizacija autora

Dokazivost hipoteze izračunata je pomoću χ^2 testa i uspoređivanjem izračunate vrijednosti χ

2 s kritičnom iz tablice za stupanj slobode 4 i značajnost $\alpha = 0,01$. Uspoređivanjem opaženih i očekivanih vrijednosti izračunate su vrijednosti $\chi^2 = 1064,105$ i $p = 4,5642E-229$. Izračun je prikazan u tablici 26. Vrijednost zbroja χ^2 je veća od granične = 13,277 za značajnost $\alpha = 0,01$, a vrijednost p je značajno manja od granične vrijednosti $\alpha = 0,01$. Na temelju tih podataka zaključuje se da postoje razlike između opaženih i očekivanih vrijednosti za Gauss – ovu razdiobu. Dakle, prema tome se zaključuje da odgovori na ovo istraživačko pitanje o smanjenju cijena turističkog smještaja tijekom ljeta 2020. zbog pandemije bolesti COVID-19 nisu distribuirani u skladu s Gaussovom razdiobom te je postavljena alternativna hipoteza opovrgnuta.

Stoga se zaključuje da podatci u tablici 27 pokazuju vrijednost aritmetičke sredine 4,037 koja je veća od neutralne vrijednosti 3 čime se prikazuje da su odgovori ispitanika na navedeno pitanje bili u većem dijelu slažem se ili u potpunosti se slažem s tvrdnjom. Na temelju toga da odgovori na pitanje o cijenama turističkih smještaja zbog pandemije nisu distribuirani sukladno normalnoj distribuciji te da su većina odgovora kako se slažu s tvrdnjom može se zaključiti kako je potvrđena nulta hipoteza da pandemija bolesti COVID -19 znatno utječe na zainteresiranost ispitanika o odabiru smještaja prema cjenovnoj kategoriji.

Hipoteza 4 iz istraživačkog pitanja: „Smatram da u 2020. godini ne bi trebalo tijekom godišnjeg odmora boraviti u privatnim smještajima zbog pandemije bolesti COVID-19.“ glasi: „Preferira se boravak u privatnim smještajima tijekom godišnjeg odmora zbog pandemije bolesti COVID-19,“ te je prema njoj izveden H_i^2 test u tablici 28. Dokazivost hipoteze testirana je pomoću χ^2 testa i uspoređivanjem izračunate vrijednosti χ^2 s kritičnom iz tablice za stupanj slobode 4 i značajnost $\alpha = 0,01$. Uspoređivanjem opaženih i očekivanih vrijednosti izračunate su vrijednosti $\chi^2 = 303,611$ i $p = 1,8027E-64$. Izračun je prikazan u tablici 27. Vrijednost zbroja χ^2 je veća od granične = 13,277 za značajnost $\alpha = 0,01$, a vrijednost p je značajno manja od granične vrijednosti $\alpha = 0,01$. Na temelju tih podataka zaključuje se da postoje razlike između opaženih i očekivanih vrijednosti za Gaussovu razdiobu. Dakle, prema tome se zaključuje da odgovori na ovo istraživačko pitanje o boravku u privatnim smještajima tijekom godišnjeg odmora u 2020. godini zbog pandemije bolesti COVID-19 nisu distribuirani u skladu s Gaussovom razdiobom te je postavljena alternativna hipoteza opovrgnuta.

Tablica 28. H_i^2 test pomoćna hipoteza 4

	potpuno se ne slažem	većinom se ne slažem	i slažem se i ne slažem se	većinom se slažem	potpuno se slažem	ukupno
opažena (empirijska) vrijednost (f_e)	32	15	43	35	36	161
formula za izračun očekivane vrijednosti (f_t)	ukupno x 0,0359	ukupno x 0,2384	ukupno x 0,4514	ukupno x 0,2384	ukupno x 0,0359	
očekivana (teorijska) vrijednost (f_t)	5,78	38,38	72,68	38,38	5,78	161
razlika (devijacija) ($f_e - f_t$)	26,22	-23,38	-29,68	-3,38	30,22	
kvadrat devijacije ($(f_e - f_t)^2$)	687,49	546,74	880,63	11,44	913,25	
HI kvadrat ($(f_e - f_t)^2 / f_t$)	118,95	14,24	12,12	0,30	158,01	303,611
značajnost	1%	aritmetička sredina	3,174	p vrijednost	1,8027 E-64	vrijednost p < od značajnosti
stupanj slobode	4	HI kvadrat > od granične vrijednosti → opažene i očekivane vrijednosti se statistički				RAZLIKUJU
granična vrijednost	13,277	aritmetička sredine > 3 → alternativna hipoteza je				POTVRĐENA

Izvor: Sistematizacija autora

Stoga se zaključuje da podaci u tablici 28 pokazuju vrijednost aritmetičke sredine 3,174 koja je veća od neutralne vrijednosti 3 čime se prikazuje da su odgovori ispitanika na navedeno pitanje bili u većem dijelu slažem se ili u potpunosti se slažem s tvrdnjom. Na temelju toga da odgovori na pitanje o boravku u privatnim smještajima zbog pandemije nisu distribuirani sukladno normalnoj distribuciji te da su većina odgovora kako se slažu s tvrdnjom može se zaključiti kako je potvrđena nulta hipoteza da pandemija bolesti COVID -19 znatno utječe na zainteresiranost ispitanika o odabiru privatnog smještaja za vrijeme godišnjeg odmora u 2020. godini.

Sljedeća hipoteza 5 izvedena je na temelju istraživačkog pitanja broj 6 te glasi: „Trebala bi se otkazati putovanja mlađe populacije u „party“ odredišta poput Ultra i Zrća zbog pandemije

bolesti COVID-19“.

Dokazivost hipoteze izračunata je analizom χ^2 testa i uspoređivanjem izračunate vrijednosti χ^2 s kritičnom iz tablice za stupanj slobode 4 i značajnost $\alpha = 0,01$. Uspoređivanjem opaženih i očekivanih vrijednosti izračunate su vrijednosti $\chi^2 = 694,831$ i $p = 4,5874E-149$. Izračun je prikazan u tablici 29. Vrijednost zbroja χ^2 je veća od granične = 13,277 za značajnost $\alpha = 0,01$, a vrijednost p je značajno manja od granične vrijednosti $\alpha = 0,01$.

Tablica 29. H_i^2 test pomoćne hipoteze 5

	potpuno se ne slažem	većinom se ne slažem	i slažem se i ne slažem se	većinom se slažem	potpuno se slažem	ukupno
opažena (empirijska) vrijednost (f_e)	60	25	32	10	34	161
formula za izračun očekivane vrijednosti (f_t)	ukupno x 0,0359	ukupno x 0,2384	ukupno x 0,4514	ukupno x 0,2384	ukupno x 0,0359	
očekivana (teorijska) vrijednost (f_t)	5,78	38,38	72,68	38,38	5,78	161
razlika (devijacija) ($f_e - f_t$)	54,22	-13,38	-40,68	-28,38	28,22	
kvadrat devijacije ($(f_e - f_t)^2$)	2939,82	179,09	1654,49	805,56	796,37	
HI kvadrat ($(f_e - f_t)^2 / f_t$)	508,63	4,67	22,77	20,99	137,78	694,831
značajnost	1%	aritmetička sredina	2,584	p vrijednost	4,5874E-149	vrijednost p < od značajnosti
stupanj slobode	4	HI kvadrat > od granične vrijednosti → opažene i očekivane vrijednosti se statistički				RAZLIKUJU
granična vrijednost	13,277	aritmetička sredine < 3 → alternativna hipoteza je				OPOVRGNUT A

Izvor: Sistematizacija autora

Na temelju tih podataka zaključuje se da postoje razlike između opaženih i očekivanih vrijednosti za Gaussovu razdiobu. Dakle, prema tome se zaključuje da odgovori na ovo istraživačko pitanje o otkazivanju putovanja mlađe populacije u „party“ odredišta u 2020. godini zbog pandemije bolesti COVID-19. nisu distribuirani u skladu s Gaussovom razdiobom te je postavljena hipoteza opovrgnuta. Stoga se zaključuje da podatci u tablici 29 pokazuju

vrijednost aritmetičke sredine 2,584 koja je manja od neutralne vrijednosti 3 čime se prikazuje da su odgovori ispitanika na navedeno pitanje bili u većem dijelu ne slažem se ili u potpunosti se ne slažem s tvrdnjom.

Na temelju toga da odgovori na pitanje o odlasku mlađe populacije u „party“ odredišta zbog pandemije nisu distribuirani sukladno normalnoj distribuciji te da su većina odgovora ispitanika kako se ne slažu s tvrdnjom, može se zaključiti kako je opovrgnuta i nulta hipoteza da pandemija bolesti COVID -19 znatno utječe na zainteresiranost ispitanika o odlasku mlađe populacije u „party“ odredišta u 2020. godini.

4.4.2. F-test i T-test

F-test dokazivosti hipoteza prednjači T-testu dokazivosti, stoga se izrađuje prije T-testa kako bi se istome mogao odrediti oblik za izradu. T-test služi za provjeru nul-hipoteze koja se postavlja prilikom formiranja nacrtu istraživanja. Ako T-test pokaže da razlika između aritmetičkih sredina nije statistički značajna, nul-hipoteza je potvrđena, a ako je razlika statistički značajna, nul-hipoteza je opovrgnuta. Odnosno, T-test prikazuje koliko je statistički značajna razlika od aritmetičke sredine.

H1 glasi: Postoji razlika u stavovima između muških i ženskih ispitanika o pretpostavci da postoji interes za putovanja organizirana od strane turističkih agencija tijekom ljeta 2020. godine. Na temelju te hipoteze izrađen je F-test s dva uzorka „žene“ i „muškarci“ i prema njima se računa varijanca. Izračunom F-testa dobivena vrijednost iznosi 0,258497856 što je više od 0,05 te je vidljivo da ne postoji razlika u odstupanju između varijanci uzoraka žena i muškaraca. S obzirom da je vrijednost izračuna F-testa veća od 0,05 pretpostavlja se da su varijance jednake za oba skupa podataka. Na temelju tog izračuna napravljen je T-test oblika Two-Sample Assuming Equal Variances koji je prikazan u tablici 30.

Provedbom T-testa iz tablice 30. vidljivo je kako vrijednost $P(T \leq t)$ two-tail iznosi 0,210683034 te je dobivena vrijednost veća od 0,05. Iz toga se može zaključiti da ne postoji značajna statistička razlika između aritmetičkih sredina oba uzorka, a koji su vezani za hipotezu 1, odnosno uz interes ispitanika za putovanja koja su organizirana od strane turističkih agencija tijekom ljeta 2020. godine.

Tablica 30. T-test Two-Sample Assuming Equal Variances H1

	<i>Žene</i>	<i>Muškarci</i>
Mean	3,384	3,03030303
Variance	1,932	2,59280303
Observations	125	33
Pooled Variance	2,06754934	
Hypothesized Mean Difference	0	
Df	156	
t Stat	1,256859786	
P(T<=t) one-tail	0,105341517	
t Critical one-tail	1,654679996	
P(T<=t) two-tail	0,210683034	
t Critical two-tail	1,975287508	

Izvor: Sistematizacija autora

Provedbom T-testa iz tablice 30. vidljivo je kako vrijednost $P(T \leq t)$ two-tail iznosi 0,210683034 te je dobivena vrijednost veća od 0,05. Iz toga se može zaključiti da ne postoji značajna statistička razlika između aritmetičkih sredina oba uzorka, a koji su vezani za hipotezu 1, odnosno uz interes ispitanika za putovanja koja su organizirana od strana turističkih agencija tijekom ljeta 2020. godine. Na temelju tih podataka iz tablice 30. može se zaključiti kako je ova hipoteza potvrđena, a to se može potvrditi i usporedbom t Stat i t Critical two-tail varijablama u čijem slučaju je vrijednost t Stat 1,256859786 manja od vrijednosti t Critical two-tail koja iznosi 1,975287508, a to govori kako se ne radi o značajnoj razlici aritmetičkih sredina.

Hipoteza 2 glasi: „Postoji razlika u stavovima između muških i ženskih ispitanika o pretpostavci da ne postoji interes za turističkim boravkom u manje poznatim turističkim odredištima tijekom ljeta 2020.“ na temelju koje su izrađeni T i F testovi prema uzorcima „žene“ i „muškarci“. Izračunat je F-test koji prednjači izradi T-testa te analizi hipoteze.

Prema podacima iz skupova izračunata je vrijednost testa te on iznosi = 0,344665029 što je veće od 0,05, te je time vidljivo da ne postoje odstupanja aritmetičke sredine između uzoraka koji su promatrani te se na temelju tog podatka odabire vrsta T-testa u tablici 31.

Na temelju izračuna F-testa izrađen je T-test Two-Sample Assuming Equal Variances čiji je izračun vidljiv iz Tablice 31. Temeljem izrađenog T-testa za hipotezu 2 koji je vidljiv u Tablici 31. zaključuje se kako je ova hipoteza potvrđena, što se može objasniti pomoću t Stat i t Critical two-tail vrijednosti koje iznose 1,165443085 (t Stat) i 1,975287508 (t Critical two-tail) pri čemu t Stat vrijednost mora biti manja od vrijednosti varijable t Critical two-tail vrijednosti.

Tablica 31. T-test Two-Sample Assuming Equal Variances H2

	Žene	Muškarci
Mean	3,144	2,818181818
Variance	1,930709677	2,465909091
Observations	125	33
Pooled Variance	2,040494172	
Hypothesized Mean Difference	0	
Df	156	
t Stat	1,165443085	
P(T<=t) one-tail	0,122809285	
t Critical one-tail	1,654679996	
P(T<=t) two-tail	0,24561857	
t Critical two-tail	1,975287508	

Izvor: Sistematizacija autora

Također, vidljivo je i da je vrijednost $P(T \leq t)$ two-tail 0,24561857 što je veće od 0,05 pri čemu se zaključuje kako ne postoje značajna odstupanja uzetih uzoraka od aritmetičke sredine između muškaraca i žena o boravku u manje poznatim turističkim odredištima tijekom sezone 2020. godine zbog bolesti pandemije COVID-19.

Prema hipotezi 3 postoji razlika u stavovima muških i ženskih ispitanika o pretpostavci da nije potrebno smanjiti cijene smještaja za sezonu 2020. godine. Cijene turističkog smještaja tijekom ljeta 2020. godine se ne trebaju smanjiti i na temelju toga su izrađeni testovi dokazivosti hipoteza.

Prema izračunu, F-test iznosi 0,166692361 što je veće od 0,05 te ne postoje odstupanja od aritmetičke sredine promatranih uzoraka „žene“ i „muškarci“. Na temelju tih podataka napravljen je izračun T-testa Two-Sample Assuming Equal Variances kako bi se objasnilo je li ova hipoteza potvrđena ili opovrgnuta, a ti podatci su vidljivi iz sljedeće tablice.

Tablica 32. prikazuje podatke T-testa koji je napravljen za hipotezu 3, te potvrđuje je li ista potvrđena. $P(T \leq t)$ two-tail vrijednost iznosi 0,621571948 što je veće od 0,05 te ne postoji značajno statističko odstupanje između ispitanika i ispitanica o smanjenju cijena smještaja u turističkoj sezoni 2020. godine. Time se zaključuje da je hipoteza potvrđena, a to se može dokazati i time da je $t \text{ Stat}=0,494609051$ manji od $t \text{ Critical two-tail}=1,975287508$.

Tablica 32. T-test Two-Sample Assuming Equal Variances H3

	Žene	Muškarci
Mean	4,088	3,96969697
Variance	1,371225806	1,96780303
Observations	125	33
Pooled Variance	1,493600622	
Hypothesized Mean Difference	0	
Df	156	
t Stat	0,494609051	
P(T<=t) one-tail	0,310785974	
t Critical one-tail	1,654679996	
P(T<=t) two-tail	0,621571948	
t Critical two-tail	1,975287508	

Izvor: Sistematizacija autora

Stoga se može reći kako se stavovi muškaraca i žena ne razlikuju za ovu hipotezu te ne postoje značajna statistička odstupanja čime je ista potvrđena.

Ovim testovima analizirat će se i hipoteza izvedena iz istraživačkog pitanja o tome hoće li se krajem godine pojaviti novi val bolesti COVID-19 te glasi: „Postoji razlika u stavovima žena i muškaraca o pretpostavci da se krajem 2020. godine neće pojaviti novi val bolesti COVID-19“. Analiza dodatne hipoteze vidljiva je u tablici 33.

Tablica 33. T-test Two-Sample Assuming Equal Variances H4

	Žene	Muškarci
Mean	3,192	3
Variance	1,656387097	2,258064516
Observations	125	32
Pooled Variance	1,776722581	
Hypothesized Mean Difference	0	
Df	155	
t Stat	0,727062235	
P(T<=t) one-tail	0,234142259	
t Critical one-tail	1,654743774	
P(T<=t) two-tail	0,468284518	
t Critical two-tail	1,975387131	

Izvor: Sistematizacija autora

Prema podacima prikupljenim putem anketnog istraživanja izračunat je F-test za dodatnu hipotezu koja je izvedena iz istraživačkog pitanja, a vrijednost iznosi 0,239249313 te je veća od 0,05 što znači da ne postoje statistička odstupanja od aritmetičke sredine o tome hoće li se

krajem 2020. godine pojaviti novi val bolesti. Na temelju ovog izračuna napravljena je analiza T-testom čiji je izračun vidljiv u Tablici 33.

Iz Tablice 33. su vidljivi rezultati analize T-testa za dodatnu hipotezu iz kojih se može zaključiti kako je ova izvedena hipoteza potvrđena. Vrijednost $P(T \leq t)$ two-tail iznosi 0,468284518 što je veće od 0,05, dakle postoje statistički neznatna odstupanja od aritmetičke sredine između muškaraca i žena o tome hoće li se pojaviti novi val bolesti krajem 2020. godine. Isto tako to potvrđuju vrijednosti $t_{Stat} = 0,727062235$ i $t_{Critical\ two-tail} = 1,975387131$ pri čemu je t_{Stat} manji od $t_{Critical\ two-tail}$ vrijednosti.

Hipoteza 5, koja se također temelji na anketnom pitanju vezanom za odlazak mlađe populacije u party odredišta poput „Zrća“ i „Ultre“, a glasi: „Postoji razlika u stavovima žena i muškaraca o pretpostavci da bi se ne bi trebala otkazati putovanja mlađe populacije u „party“ odredišta poput Ultra i Zrća zbog pandemije bolesti COVID-19“. Hipoteza je analizirana pomoću F i T testova. Izračun F-testa temelji se na podacima prikupljenim putem anketnog istraživanja te njegova vrijednost iznosi 0,318793958 što je više od 0,05 te prema tome zaključujemo kako ne postoje odstupanja aritmetičke sredine između dva promatrana skupa koja su analizirana. Na temelju F-testa određen je T-test Two-Sample Assuming Equal Variances za hipotezu 5 koji je vidljiv u tablici 34.

Tablica 34. T-test Two-Sample Assuming Equal Variances H5

	Žene	Muškarci
Mean	2,4	3,151515152
Variance	2,177419355	2,820075758
Observations	125	33
Pooled Variance	2,309246309	
Hypothesized Mean Difference	0	
Df	156	
t Stat	-2,526888302	
$P(T \leq t)$ one-tail	0,006251909	
t Critical one-tail	1,654679996	
$P(T \leq t)$ two-tail	0,012503818	
t Critical two-tail	1,975287508	

Izvor: Sistematizacija autora

Iz tablice 34 je vidljivo kako je i pomoćna hipoteza 5 potvrđena. To se zaključuje prema podatku $P(T \leq t)$ two-tail koji iznosi 0,012503818 što potvrđuje da postoji mala razlika u odstupanju aritmetičkih sredina jer je manje od 0,05. Gledajući varijable t_{Stat} i $t_{Critical\ two-tail}$ u kojima

t Stat varijabla mora biti manja od t Critical two-tail da bi hipoteza bila potvrđena zaključuje se da unatoč malim odstupanjima varijable $P(T \leq t)$ two-tail koja bi trebala biti u pravilu veća od 0,05. Dakle, t Stat varijabla iznosi -2,526888302 što je svakako manje od t Critical two-tail varijable čija je vrijednost 1,975287508. Dakle hipoteza 5 prema kojoj se ne trebaju otkazati putovanja mladih u party mjesta je nedvojbeno potvrđena.

5. ZAKLJUČAK

Turizam ima veliku važnost u ekonomskoj državi te je jedna od većih stavki koje čine bruto društveni proizvod. Turizam ima udio u BDP-u za prethodnu (2019.) godinu 19,5% čime se vidi da se cijela država oslanja na granu turizma. Hrvatska je poznata turistička destinacija koju posjećuju ljudi iz cijeloga svijeta, ponajviše zbog prirodnih ljepota Jadranskog mora i priobalja koje im nudi pregršt kulturno-povijesnih spomenika, tradicije i kulture te brojnih društvenih sadržaja za mlađu populaciju. Jadran je najposjećeniji u ljetnim mjesecima kada je turistička sezona u državi najjača i najutjecajnije na prihode fizičkih i pravnih osoba te države.

Prema navedenim činjenicama bolest COVID-19 je imala i ima izuzetno veliki utjecaj na sezonu 2020. godine, ali negativan. Dovala je do mnogobrojnih ograničenja i kontrola te je turistima bilo preporučeno da ne idu na godišnje odmore kako se zaraza ne bi širila na globalnoj razini. Brojni su stručnjaci već početkom godine imali loša predviđanja za sezonu, no kasniji podatci pokazuju nešto bolje rezultate od očekivanih.

Prema prikupljenim podacima iz ankete o stavovima ispitanika o utjecaju pandemije bolesti Covid-19 na turističku sezonu Republike Hrvatske u 2020. godini može se zaključiti kako se većina ispitanika slaže s navedenim tvrdnjama. Najviše ispitanika koji su sudjelovali u anketi su mlađe životne dobi, zatim slijedi srednja životna dob te stara životna dob ispitanika. Isto tako u sudjelovanju prednjači ženska populacija sa 77,64% od ukupnog broja ispitanika koji su sudjelovali u istraživanju.

Prije analiziranja stavova ispitanika postavljene su tri vodeće hipoteze. Hipoteza 1: Postoji interes za putovanja organizirana od strane turističkih agencija tijekom ljeta 2020. godine, hipoteza 2: Ne postoji interes za turističkim boravkom u manje poznatim turističkim odredištima tijekom ljeta 2020., hipoteza 3: Cijene turističkog smještaja tijekom ljeta 2020. godine se ne trebaju smanjiti, hipoteza 4: Ne preferira se boravak u privatnim smještajima tijekom godišnjeg odmora zbog pandemije bolesti COVID-19, hipoteza 5: Ne bi se trebala otkazati putovanja mlađe populacije u „party“ odredišta poput Ultra i Zrća zbog pandemije bolesti COVID-19 prema kojima se vodi cijelo istraživanje. Temeljem prikupljenih i obrađenih podataka izrađeni su testovi dokazivosti hipoteza i to H_i^2 test (dokazuje hipoteze u slučaju kada se želi utvrditi odstupaju li opažajne od dobivenih frekvencija uz postavljene hipoteze), F-test (služi za provjeru jesu li varijance dviju skupina podataka jednake) i T-test (služi za provjeru nul-hipoteze koja se postavlja prilikom formiranja nacrt istraživanja) koji su potvrdili, odnosno opovrgnuli postavljene hipoteze. Uz hipoteze postavljeno je i 6 istraživačkih pitanja iz kojih su kasnije za bolje interpretiranje anketa izvedene dodatne hipoteze prema kojima su

se napravili dodatni testovi dokazivosti istih.

Izrađeni H_i^2 testovi za svih 5 hipoteza pokazuju kako se opažajne frekvencije razlikuju od postavljenih hipoteza te su time glavne hipoteze opovrgnute, ali su alternativne potvrđene. Za H_i^2 test izvedene su dvije dodatne hipoteze od kojih je jedna opovrgnuta s potvrđenom nultom hipotezom te jedna opovrgnuta u potpunosti. F-testovi za tri glavne i jednu dodatnu hipotezu su napravljeni kako bi se za iste mogli izraditi T-testovi te svaki od njih prikazuje kako su varijance dviju skupina podataka približno iste bez značajnijeg statističkog odstupanja. Temeljem tih podataka izrađeni su T-testovi koji pokazuju kako su nul-hipoteze potvrđene te su izvedene dodatne navedene hipoteze od kojih je jedna potvrđena, a jedna opovrgnuta.

Ovim radom se zaključuje kako je turistička sezona izuzetno važna za pojedince, ali i grupacije te državu, stoga je pandemija imala negativan učinak na stavove ispitanika koji su se u većini slagali s navedenim tvrdnjama.

BIBLIOGRAFIJA

1. (2005.). U Z. Marušić, S. Čorak, & I. Sever, *TOMAS Ljeto 2017. - Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj* (str. 27). Institut za turizam, Zagreb.
2. Belošević, B., Tokić, K., Marušić, Z., & Čorak, S. (2018.). *KONKURENTNOST TURISTIČKE DESTINACIJE I VRSTE TURIZMA*. Zagreb: Institut za turizam.
3. ECDC. (29. kolovoza 2020.). *European Centre for Disease Prevention and Control*. Dohvaćeno iz COVID-19 situation update worldwide, as of 29 August 2020: <https://www.ecdc.europa.eu/en/geographical-distribution-2019-ncov-cases>
4. *Enciklopedija*. (n.d.). Dohvaćeno iz Leksikografski zavod Miroslav Krleža: <https://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=62763#:~:text=turizam.%20turizam%20%28engl.%20tourism%20%29%2C%20ukupnost%20odnosa%20i,obuhva%C4%87a%20turisti%C4%8Dka%20kretanja%20i%20sve%20odnose%20koji%20>
5. Faus, J. (17. ožujka 2020.). *Svjetski ekonomski forum*. Dohvaćeno iz Tako bi koronavirus mogao utjecati na turističku i turističku industriju: <https://www.weforum.org/agenda/2020/03/world-travel-coronavirus-covid19-jobs-pandemic-tourism-aviation/>
6. Goodwin, H., & Font, X. (2016). *Progress in Responsible Tourism*.
7. HINA. (1. travnja 2020.). *Ministarstvo uprave Republika Hrvatska*. Dohvaćeno iz Ministar Malenica predstavio digitalizirane propusnice: <https://uprava.gov.hr/vijesti/ministar-malenica-predstavio-digitalizirane-propusnice/16300>
8. Klarić, Z. (travanj 2020.). *Institut za turizam*. Dohvaćeno iz Širenje koronavirusa u svijetu i hrvatski turizam: http://www.iztg.hr/UserFiles/file/novosti/2020/COVID-19%20radovi/Klari%C4%87-Z_2020.pdf
9. Klarić, Z. (n.d.). *Širenje koronavirusa u svijetu i hrvatski turizam*. Dohvaćeno iz Institut za turizam: http://www.iztg.hr/UserFiles/file/novosti/2020/COVID-19%20radovi/Klari%C4%87-Z_2020.pdf
10. MARTIN, J. G. (lipanj 2020.). *Lonely Planet*. Dohvaćeno iz These European destinations have been named the safest to visit during COVID-19: <https://www.lonelyplanet.com/articles/safest-european-destinations>
11. Muslić, L. (2020.). Koronavirus kao prijatna mentalnom zdravlju. U H. p. komora, *Koronavirus i mentalno zdravlje: psihološki aspekti, savjeti i preporuke* (str. 8.,9.). Hrvatska psihološka komora.

12. Sabor, H. (2013.). Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine. *Narodne novine*.
13. UNWTO. (n.d.). *IMPACT ASSESSMENT OF THE COVID-19 OUTBREAK ON INTERNATIONAL TOURISM*. Dohvaćeno iz UNWTO:
<https://www.unwto.org/impact-assessment-of-the-covid-19-outbreak-on-international-tourism>
14. zdravstvo, H. z. (n.d.). Dohvaćeno iz Koronavirus:
<https://www.koronavirus.hr/podaci/489>
15. zdravstvo, H. z. (n.d.). Dohvaćeno iz Koronavirus:
<https://www.koronavirus.hr/podaci/489>
16. zdravstvo, H. z. (24. siječnja 2020.). *Hrvatski zavod za javno zdravstvo*. Dohvaćeno iz Epidemija pneumonije/akutne respiratorne bolesti uzrokovane novim koronavirusom, Kina: <https://www.hzjz.hr/sluzba-epidemiologija-zarazne-bolesti/epidemija-pneumonije-povezana-s-novim-koronavirusom-kina/>
17. zdravstvo, H. z. (11. ožujka 2020.). *Hrvatski zavod za javno zdravstvo*. Dohvaćeno iz Psihološki aspekti pojave koronavirusa: <https://www.hzjz.hr/priopcenja-mediji/psiholoski-aspekti-pojave-koronavirusa/>
18. zdravstvo, H. z. (25. veljače 2020.). *Hrvatski zavod za javno zdravstvo*. Dohvaćeno iz COVID-19 – Priopćenje prvog slučaja: <https://www.hzjz.hr/priopcenja-mediji/covid-19-priopcenje-prvog-slucaja/>
19. Žaja, J. (n.d.). *TURIZAM U BROJKAMA 2019*. Dohvaćeno iz Ministarstvo turizma Republike Hrvatske: https://www.htz.hr/sites/default/files/2020-07/HTZ%20TUB%20HR_%202019%20%281%29.pdf

POPIS SLIKA

Slika 1. Udio turizma u BDP-u	7
Slika 2. Motivi dolaska na odmor u Republiku Hrvatsku	12
Slika 3. Grafički prikaz broja zaraženih u RH	16
Slika 4. Zaraženost prema spolu u RH	17
Slika 5. Dolasci međunarodnih turista, 2000.-2019. i scenariji za 2020. (milijuni)	19
Slika 6. Broj zaraženih i umrlih od koronavirusa na dan 18. travnja 2020. i broj noćenja u državama s više od 1.000.000 noćenja u Hrvatskoj 2019. godine	21

POPIS TABLICA

Tablica 1. Spol i dob ispitanika.....	25
Tablica 2. Stručna sprema ispitanika.....	26
Tablica 3. Razdioba ispitanika prema spolu i stručnoj spremi.....	27
Tablica 4. Razdioba ispitanika prema razini obrazovanja i dobnoj skupini.....	27
Tablica 5. Status radnog odnosa ispitanika	28
Tablica 6. Status radnog odnosa u odnosu na spol i dob.....	29
Tablica 7. Status radnog odnosa prema stupnju obrazovanja i spolu u %	30
Tablica 8. Učestalost putovanja prema spolu	31
Tablica 9. Razdioba ispitanika prema dobnoj skupini i učestalosti putovanja.....	33
Tablica 10. Odgovori ispitanika na tvrdnju: „Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati putovanja avionom ili brodom zbog pandemije bolesti COVID-19“	34
Tablica 11. Odgovori ispitanika na tvrdnju: „Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati koncerte zbog pandemije bolesti COVID-19“	35
Tablica 12. Odgovori ispitanika na tvrdnju: „Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati vjerska odredišta zbog pandemije bolesti COVID-19“	36
Tablica 13. Odgovori ispitanika na tvrdnju: „Smatram da bi u 2020. trebalo izbjegavati izlete u Nacionalne parkove i Parkove prirode zbog pandemije bolesti COVID-19“	37
Tablica 14. Odgovori ispitanika na tvrdnju: „Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati obiteljske ili organizirane posjete kulturno-povijesnim baštinama zbog pandemije bolesti COVID-19“	37
Tablica 15. Odgovori ispitanika na tvrdnju: „Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati putovanja organizirana od strana turističkih agencija zbog pandemije bolesti COVID-19“ ...	38
Tablica 16. Odgovori ispitanika na tvrdnju: „Smatram da bi u 2020. godini trebalo tijekom godišnjeg odmora boraviti u privatnim smještajima zbog pandemije bolesti COVID-19“	39
Tablica 17. Odgovori ispitanika na tvrdnju: „Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati wellness centre, spa i ostale dodatne sadržaje koje nude hoteli zbog pandemije bolesti COVID-19“ prema dobnoj skupini	41
Tablica 18. Odgovori ispitanika na tvrdnju: „Smatram da bi u 2020. godini prilikom boravka u hotelima trebalo izbjegavati bazene koji su u sklopu istih zbog pandemije bolesti COVID-19“	42
Tablica 19. Odgovori ispitanika na tvrdnju: „Smatram da bi u 2020. godini prilikom posjete turističkom odredištu trebalo izbjegavati restorane i kafiće zbog pandemije bolesti COVID-	

19“ po dobi i spolu	43
Tablica 20. Odgovori ispitanika na tvrdnju: „Smatram da bi u 2020. godini trebalo boraviti u manje poznatim turističkim odredištima zbog pandemije bolesti COVID-19“ s obzirom na učestalost putovanja	43
Tablica 21. Odgovori ispitanika na tvrdnju: „Smatram da bi u 2020. godini trebalo smanjiti cijene turističkog smještaja zbog očekivanog manjeg broja stranih turista“.....	45
Tablica 22. Odgovori ispitanika na tvrdnju: „Smatram da se u 2020. godini ne bi trebala otkazati putovanja mlađe populacije u „party“ odredišta poput Ulte i Zrća zbog pandemije bolesti COVID-19“	45
Tablica 23. Odgovori ispitanika na tvrdnju: „Smatram da se u 2020. godini ne bi trebala otkazati putovanja mlađe populacije u „party“ odredišta poput Ulte i Zrća zbog pandemije bolesti COVID-19“ prema dobnoj skupini	46
Tablica 24. Odgovori ispitanika na tvrdnju: „Smatram da će se krajem 2020. godine pojaviti novi val bolesti COVID-19“ prema dobi i spolu.....	48
Tablica 25. Hi2 test za hipotezu 1	51
Tablica 26. Hi2 test za hipotezu 2	52
Tablica 27. Hi2 test za hipotezu 3	53
Tablica 28. Hi2 test pomoćna hipoteza 4	55
Tablica 29. Hi2 test pomoćne hipoteze 5	56
Tablica 30. T-test Two-Sample Assuming Equal Variances H1.....	58
Tablica 31. T-test Two-Sample Assuming Equal Variances H2.....	59
Tablica 32. T-test Two-Sample Assuming Equal Variances H3.....	60
Tablica 33. T-test Two-Sample Assuming Equal Variances H4.....	60
Tablica 34. T-test Two-Sample Assuming Equal Variances H5.....	61

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Učestalost putovanja prema spolu - muško	32
Grafikon 2. Učestalost putovanja prema spolu - žensko	32
Grafikon 3. Učestalost putovanja prema spolu i radnom statusu	33
Grafikon 4. Odgovori ispitanika na tvrdnju: „Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati putovanja avionom ili brodom zbog pandemije bolesti COVID-19“ u %	34
Grafikon 5. Odgovori ispitanika na tvrdnju: „Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati koncerte zbog pandemije bolesti COVID-19“ u %	35
Grafikon 6. Odgovori ispitanika na tvrdnju: „Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati putovanja organizirana od strane turističkih agencija zbog pandemije bolesti COVID-19“ prema spolu	38
Grafikon 7. Odgovori ispitanika na tvrdnju: „Smatram da bi u 2020. godini trebalo tijekom godišnjeg odmora boraviti u privatnim smještajima zbog pandemije bolesti COVID-19“ u odnosu na učestalost putovanja	40
Grafikon 8. Odgovori ispitanika na tvrdnju: „Smatram da bi u 2020. godini trebalo smanjiti broj organiziranih turističkih događaja zbog pandemije bolesti COVID-19“ prema dobnim skupinama.....	44
Grafikon 9. Odgovori ispitanika na tvrdnju: „Smatram da se u 2020. godini ne bi trebala otkazati putovanja kruzerima zbog pandemije bolesti COVID-19“	47
Grafikon 10. Odgovori ispitanika na tvrdnju: „Smatram da će se krajem 2020. godine pojaviti novi val bolesti COVID-19“	49

PRILOG

Anketni upitnik

Opći podaci

1. Vaš spol:
  - Muško
  - Žensko
  - Ostalo

2. U koju dobnu skupinu pripadate:
  - 18-25
  - 25-35
  - 35-45
  - 45-55
  - 55 i više

3. Najviši stupanj postignutog obrazovanja:
  - Osnovna škola
  - Srednja škola (3 godine)
  - Srednja škola (4 godine)
  - Preddiplomski stručni/sveučilišni studij
  - Diplomski stručni/sveučilišni studij
  - Poslijediplomski studij

4. U kakvom ste trenutno radnom odnosu?
  - Stalni radni odnos
  - Privremeni radni odnos
  - Student/ica
  - Sezonski radnik/ca
  - Umirovljenik/ca
  - Nezaposlen/a

5. Koliko često putujete?
  - Jednom tjedno
  - Jednom mjesečno
  - Dvaput godišnje
  - Jednom godišnje
  - Rjeđe od jednom godišnje

Vaše mišljenje o utjecaju pandemije na turizam u Hrvatskoj 2020. godine.

Na sljedećim stranicama naći ćete niz pretpostavki o turističkoj ponudi koje se odnose na Vaš stav. Molim Vas pročitajte svaku pretpostavku i procijenite koliko se sa njom slažete ili ne slažete. (1 = u potpunosti se ne slažem, 2 = ne slažem se, 3 = niti se slažem niti se ne slažem, 4 = slažem se, 5 = u potpunosti se slažem). Molim vas procijenite svaku pretpostavku, čak i ako niste u potpunosti sigurni u svoj odgovor.

6. Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati putovanja avionom ili brodom zbog pandemije bolesti COVID-19.
7. Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati koncerte zbog pandemije bolesti COVID-19.
8. Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati vjerska odredišta zbog pandemije bolesti COVID-19.
9. Smatram da bi u 2020. trebalo izbjegavati izlete u Nacionalne parkove i Parkove prirode zbog pandemije bolesti COVID-19.
10. Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati obiteljske ili organizirane posjete kulturno-povijesnim baštinama zbog pandemije bolesti COVID-19.
11. Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati putovanja organizirana od strana turističkih agencija zbog pandemije bolesti COVID-19.
12. Smatram da bi u 2020. godini trebalo tijekom godišnjeg odmora boraviti u privatnim smještajima zbog pandemije bolesti COVID-19.
13. Smatram da bi u 2020. godini trebalo izbjegavati wellness centre, spa i ostale dodatne sadržaje koje nude hoteli zbog pandemije bolesti COVID-19.
14. Smatram da bi u 2020. godini prilikom boravka u hotelima trebalo izbjegavati bazene koji su u sklopu istih zbog pandemije bolesti COVID-19.
15. Smatram da bi u 2020. godini prilikom posjete turističkom odredištu trebalo izbjegavati restorane i kafiće zbog pandemije bolesti COVID-19.
16. Smatram da bi u 2020. godini trebalo boraviti u manje poznatim turističkim odredištima zbog pandemije bolesti COVID-19.
17. Smatram da bi u 2020. godini trebalo smanjiti broj organiziranih turističkih događaja zbog pandemije bolesti COVID-19.
18. Smatram da bi u 2020. godini trebalo smanjiti cijene turističkog smještaja zbog očekivanog manjeg broja stranih turista.

19. Smatram da se u 2020. godini ne bi trebala otkazati putovanja mlađe populacije u „party“ odredišta poput Ultra i Zrća zbog pandemije bolesti COVID-19.
20. Smatram da se u 2020. godini ne bi trebala otkazati putovanja kruzerima zbog pandemije bolesti COVID-19.
21. Smatram da će se krajem 2020. godine pojaviti novi val bolesti COVID-19.

ŽIVOTOPIS

Životopis
Ime i prezime
Valentina Erdeš
Datum i mjesto rođenja
20.05.1995., Sisak
Kontakt podatci
Adresa: Školska ulica 28, Zbjegovača, 44320 Kutina, Hrvatska Broj mobitela: 099 205 1995 E- mail adresa: tina.erdesh@gmail.com
Obrazovanje
2018. – u tijeku Libertas međunarodno sveučilište, Diplomski stručni studij Menadžment bankarstva, osiguranja i financija, Zagreb, Hrvatska
2015. – 2018. Libertas međunarodno sveučilište, Preddiplomski stručni studij Poslovna ekonomija, Kutina, Hrvatska
2010. - 2014. Srednja škola Tina Ujevića, Ekonomija, Kutina, Hrvatska
Radno iskustvo
2020. – Knjigovođa HAKADESCH d.o.o., Novska, Hrvatska <ul style="list-style-type: none">
- Knjiženje i kontrola
- Priprema financijskih dokumenata i knjige za računovodstvo
- Svakodnevne financijske transakcije
2020. – 2020. Radijski voditelj i novinar Quirinus radio, Sisak, Hrvatska <ul style="list-style-type: none">
- Studentski posao
2019. – 2020. Konobar, Kutina, Hrvatska <ul style="list-style-type: none">
- Studentski posao
2018. – 2019. Računovodstvo

Plan i analiza poslovanja
SELK d.d., Kutina, Hrvatska
- Studentski posao

2013. – 2018.

Konobar, Kutina, Hrvatska
- Studentski posao

Ostale kompetencije i vještine

Računalne vještine:

- Napredno korištenje Microsoft Office paketa s naglaskom na Excel

Organizacijske vještine i kompetencije:

- Samoinicijativnost i motivacija
- Postavljanje prioriteta
- Ustrajnost
- Usmjerenost na rezultat
- Kreativnost

Društvene vještine i kompetencije:

- Sklonost timskom radu
- Emocionalna kompetencija
- Sposobnost prilagođavanja multikulturnim sredinama, stečena tijekom radnog iskustva
- Pouzdanost, odgovornost, strpljivost i tolerancija

Materinski jezik: Hrvatski

Ostali jezici: Engleski, Njemački

Vozačka dozvola: B kategorija